

Statsupplåning

Prognos och analys 2024:1

Riksgäldens uppdrag

Riksgälden är statens finansförvaltning. I uppdraget ingår att ta upp lån och förvalta statsskulden. Målet är att göra det till en så låg kostnad som möjligt över tid samtidigt som risken i förvaltningen beaktas.

I *Statsupplåning – prognos och analys*, som kommer ut tre gånger om året, presenteras prognoser för den ekonomiska utvecklingen och statens budgetsaldo de närmaste två åren. Utifrån dessa beräknar Riksgälden statens upplåningsbehov och tar fram en plan för upplåningen som också redovisas i rapporten. Riksgälden lånar dels för att täcka underskott i statsbudgeten (nettolånebehovet), dels för att återbetala lån som förfaller.

Den femte vardagen i varje månad publiceras utfallet av statens budgetsaldo för den föregående månaden. Utfallet jämförs med prognosen från *Statsupplåning – prognos och analys* och eventuella avvikelser förklaras i ett pressmeddelande. I samband med månadsutfallet redovisas också statsskuldens utveckling i rapporten *Sveriges statsskuld*.

Förord

I *Statsupplåning – prognos och analys 2024:1* presenteras prognoser för statens finanser och upplåning för åren 2024–2025. I det första avsnittet beskrivs prognosen för den ekonomiska utvecklingen. Därefter redovisas prognoser för statsbudgeten och analysen bakom dem. Dessa prognoser ligger till grund för planen för upplåningen som behandlas i rapportens sista avsnitt.

Rapporten tar hänsyn till utvecklingen fram till den 8 februari 2024.

Karolina Ekholm
Riksgäldsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Svag konjunktur förbättras gradvis	7
Låg tillväxt i USA och euroområdet.....	7
Svensk BNP stiger något i år.....	8
Inflationen fortsätter ner förhållandevis snabbt.....	11
Försvagningen på arbetsmarknaden har kommit.....	12
Nedåtriskerna dominerar.....	15
Lägre budgetsaldo i år	17
Budgetunderskottet i år större än tidigare väntat.....	18
Statens finansiella sparande minskar också.....	20
Ingen ökning av statens skatteinkomster 2024.....	20
Kapitaltillskottet höjer utgifterna.....	23
Riksgäldens nettoutlåning tynger budgetsaldot i år.....	24
Lägre räntebetalningar.....	26
Stora och tillfälliga betalningar osäkert för budgetsaldot.....	27
Ökad obligationsupplåning	28
Utbudet av nominella statsobligationer ökar.....	31
Ingen ändring i planen för realobligationer.....	33
Obligationslån i utländsk valuta ligger kvar i planen.....	34
Stocken av statsskuldväxlar ökar i år.....	34
Statsskulden ökar från lägsta nivån sedan 60-talet.....	39
Tabellbilaga	42
Marknadsinformation	45

Sammanfattning

Efter tre år i rad med budgetöverskott för staten räknar Riksgälden med underskott i år och nästa år. Det innebär att statsskulden ökar från en låg nivå. I takt med att statens upplåningsbehov växer, höjer Riksgälden emissionsvolymen av statsobligationer gradvis.

Riksgälden ökar utbudet av nominella statsobligationer från 3 miljarder kronor till 3,5 miljarder kronor per auktion från mars i år – och sedan ytterligare till 4 miljarder kronor från augusti. Det ger en årlig emissionsvolym på 80 miljarder kronor 2025.

Den nya prognosen för budgetsaldot visar underskott på 84 miljarder kronor 2024 och 50 miljarder kronor 2025. Årets underskott förklaras bland annat av ett antagande om kapitaltillskott till Riksbanken på 40 miljarder kronor, men även av andra utgifter som ökar och en långsam ekonomisk tillväxt.

Riksgälden räknar med att den svenska ekonomin växer med 0,5 procent i år och att arbetslösheten stiger. Nästa år ser det ljusare ut med en starkare arbetsmarknad och en BNP-tillväxt på över 2 procent, vilket bidrar positivt till budgetsaldot.

Underskotten i statsbudgeten innebär att statsskulden ökar till 18 procent av BNP i slutet av 2025. Det är fortsatt en låg nivå sett både historiskt och internationellt. Den offentliga sektorns skuld beräknas ligga på 33 procent av BNP.

Tabell 1 Statens upplåning

Miljarder kronor

Skuldinstrument	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
Nominella statsobligationer	73	60	80	60
Realobligationer	9	9	9	9
Statsskuldväxlar, stock vid årets slut	148	128	158	158
Obligationer i utländsk valuta	21	22	21	22

Anm. 23:3 avser föregående prognos.

Tabell 2 Statsfinanserna

Miljarder kronor, om inte annat anges

Nyckeltal	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
Budgetsaldo	-84	-49	-50	-60
Statsskuld	1 132	1 088	1 174	1 141
Statsskuld (% av BNP)	18	17	18	17
Offentliga sektorns skuld (% av BNP)	33	32	33	32

Anm. 23:3 avser föregående prognos.

Tabell 3 Svensk ekonomi

Årlig procentuell förändring, om inte annat anges

Nyckeltal	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
BNP-tillväxt	0,5	0,2	2,3	2,0
Arbetslöshet (% av arbetskraften)	8,4	8,3	8,3	8,2
KPIF-inflation	1,7	2,5	1,7	1,8

Anm. 23:3 avser föregående prognos.

Svag konjunktur förbättras gradvis

Sveriges ekonomi blir svag även i år och arbetslösheten stiger. Nästa år förbättras tillväxten med hushållens konsumtion som främsta drivkraft. De revideringar som Riksgälden gör av makrobilden påverkar sammantaget prognosen för statens budgetsaldo negativt 2024 och positivt 2025.

Svensk ekonomi växer långsamt i år. Hushållens konsumtion och bostadsinvesteringar fortsätter att minska under våren. Även arbetsmarknaden har försvagats och arbetslösheten fortsätter upp i år. Samtidigt är inflationen på tillbakagång, vilket bidrar till att hushållens konsumtion stabiliseras och börjar återhämta sig. Återhämtningen får gradvis större fäste och nästa år växer real BNP i linje med historiska snitt, drivet av inhemsk efterfrågan.

När det gäller effekten på budgetsaldot är det konsumtion och investeringar i löpande pris samt lönesumman som är spelar störst roll. Revideringarna av dessa ger negativa effekter på statens budgetsaldo i år, på grund av att hushållens konsumtion är nedreviderad. För 2025 är effekten sammantaget positiv.

Låg tillväxt i USA och euroområdet

Ekonomi i euroområdet utvecklas liksom den svenska ekonomin svagt den närmsta tiden. I USA har utvecklingen åter varit starkare än väntat men tillväxten saktar in under 2024.

BNP-tillväxten blev 2,5 procent i USA för 2023, efter en stark avslutning på året. Detta beror bland annat på en god investerings- och konsumtionstillväxt. I euroområdet har aktiviteten dämpats och preliminära BNP-siffror visar en tillväxt på 0,5 procent i fjol. Bland de större länderna har inte minst det exportberoende Tyskland haft en svag utveckling.

Inflationen har fortsatt ner både i USA och euroområdet och närmar sig åter centralbankernas inflationsmål. Det har resulterat i att den ränteuppgång i obligationer med långa löptider som skedde i höstas har reverserats. Marknaderna prissätter nu betydligt lägre styrräntor både från Federal reserve (Fed) och Europeiska centralbanken (ECB) redan under 2024. För ECB talar såväl lägre inflation som den svaga tillväxten för att det finns behov av räntesänkningar.

Amerikansk ekonomi har hittills visat få svaghetstecken. Trots en hög inflation och höga räntor har hushållen ökat konsumtionen. Arbetsmarknaden har stått emot räntehöjningarna och företagen har bibehållit höga vinstnivåer. En bidragande förklaring till utvecklingen kan vara stora finanspolitiska stimulanser. Samtidigt har de högre räntorna troligen inte påverkat ekonomin fullt ut ännu.

BNP-tillväxten saktar in under 2024 för att växa något snabbare under 2025. Tillväxten båda åren blir lägre än det historiska genomsnittet.

I euroområdet blir tillväxten låg även under 2024 för att växa något över det historiska genomsnittet 2025. Framåtblickande indikatorer, såsom konsumentförtroende och inköpschefsindex, pekar inte på någon snar förbättring av tillväxten, men tyder inte heller på en förestående försämring. I takt med att inflation och räntor sjunker tillsammans med en fortsatt bra arbetsmarknad förbättras konsumenternas köpkraft successivt under prognosperioden. En ökad efterfrågan från omvärlden leder också till att export och investeringar stiger.

Tabell 4 Internationella prognoser

Procentuell förändring

BNP	Ny prognos 2023	23:3 2023	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
Euroområdet	0,5	0,5	0,6	0,8	1,7	1,7
USA	2,5	2,1	1,4	1,1	1,6	1,6

Anm. 23:3 avser föregående prognos. Prognoserna för euroområdet och USA är Konjunkturinstitutets.

Källor: Konjunkturinstitutet, Eurostat och BEA

Svensk BNP stiger något i år

Den svenska ekonomin har utvecklats svagare än den amerikanska och euroområdets ekonomi de senaste åren. Svensk BNP minskade både under det andra och tredje kvartalet 2023, men växte något under det fjärde kvartalet enligt preliminära siffror. Sammantaget räknar vi med att BNP minskade 2023, stiger svagt i år och ökar ungefär i linje med det historiska genomsnittet nästa år (se tabell 5). Jämfört med föregående prognos har vi reviderat upp tillväxten. För 2023 förklaras prognosförändringen helt av revideringar bakåt i tiden.

Hushållens höga skuldsättning med en hög andel rörlig bostadsränta har medfört att räntehöjningarna haft stor effekt på svensk ekonomi. Hushållens konsumtion har utvecklats svagt sedan inledningen av 2022 och bostadsinvesteringarna har fallit kraftigt. Hushållens konsumtion förblir dämpad ännu en tid, liksom bostadsinvesteringarna. Även inom den hittills motståndskraftiga industrin dämpas investeringarna under 2024. Däremot växer offentlig konsumtion över historiska snitt och bidrar till att hålla uppe inhemsk efterfrågan. Historiskt stora bidrag från utrikeshandeln mildrade nedgången i svensk ekonomi i fjol och vi förväntar oss att utrikeshandeln ger betydande positiva nettobidrag även i år.

Inflationens årsgenomsnitt väntas de kommande åren hamna ungefär i linje med, eller strax under, Riksbankens inflationsmål på 2 procent. Den lägre inflationen ger förutsättningar för sjunkande räntor och realinkomsterna börjar stiga igen efter de senaste årens fall. Detta skapar förutsättningar för den inhemska efterfrågan att driva tillväxten nästa år.

En fortsatt gradvis förbättring av indikatorer som mäter stämningläget i ekonomin är förenlig med Riksgäldens tillväxtbild. Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer steg kraftigt i januari och bröt därmed den svagare trenden sedan vår föregående prognos. Konsumentförtroendet steg med 7,5 indexpunkter vilket är den största månatliga ökningen i seriens historia. Konjunkturbarometern är nu på en något högre nivå än vid förra Statsupplåningsrapporten. Men trots uppgången är stämningläget kvar på nivåer som historiskt sammanfaller med fallande BNP.

Tabell 5 Försörjningsbalans i fasta priser, prognos

Procentuell förändring

Försörjningsbalans	Ny prognos 2023	23:3 2023	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
BNP	-0,3	-0,8	0,5	0,2	2,3	2,0
Hushållens konsumtion	-2,5	-2,1	0,6	0,7	2,5	2,0
Offentlig konsumtion	2,0	1,9	1,5	1,5	1,5	1,0
Investeringar	-1,5	-2,7	-3,0	-2,5	3,0	3,3
Lagerinvesteringar*	-1,2	-0,4	-0,2	0,0	0,1	0,1
Export	2,4	1,8	2,0	2,0	3,6	3,9
Import	-1,1	0,3	0,5	1,7	4,0	4,3
Nettoexport*	1,9	0,8	0,8	0,2	0,0	0,2
BNP (kalenderkorr.)	-0,1	-0,6	0,5	0,2	2,4	2,3

Anm. 23:3 avser föregående prognos. *Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter.

Källor: SCB och Riksgälden

Revideringarna tynger budgetsaldot 2024

Samtidigt som den reala bilden står sig väl har prisbilden förändrats (se avsnittet om inflationen) desto mer jämfört med vår höstprognos. Detta har bäring på de olika delarna av BNP i löpande priser. Budgetsaldot som beskrivs i nästa kapitel påverkas framför allt av hushållens konsumtion och investeringar. Dessa är centrala för statens skatteinkomster, eftersom de påverkar moms och punktskatter.

Revideringarna av hushållens konsumtion och investeringarna i löpande pris ger sammantaget negativa effekter på budgetsaldot i år, på grund av nedrevideringen av hushållens konsumtion i löpande pris (se tabell 6). För 2025 är den sammantagna bilden att revideringarna påverkar budgetsaldot positivt.

Tabell 6 Försörjningsbalans i löpande priser, prognos

Procentuell förändring

Försörjningsbalans	Ny prognos 2023	23:3 2023	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
BNP	5,3	4,5	2,4	2,5	3,6	3,0
Hushållens konsumtion	3,8	4,3	2,3	3,2	4,2	3,8
Offentlig konsumtion	10,1	9,5	2,9	3,9	4,0	4,1
Investeringar	3,6	1,9	-2,0	-2,3	3,0	4,5
Lagerinvesteringar*	-1,8	-0,8	0,4	0,4	0,0	-0,9
Export	7,7	7,1	-0,3	2,1	1,5	3,1
Import	4,3	6,5	-1,9	1,7	1,7	3,3

Anm. 23:3 avser föregående prognos. *Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter.

Källor: SCB och Riksgälden

Dämpad konsumtion ännu en tid

Hushållen har nu dragit ner på konsumtionen i volym i sex av de senaste sju kvartalen och Riksgälden räknar med en fortsatt svag utveckling den närmaste tiden. Senare i år och 2025 ser utsikterna ljusare ut.

Snabbt stigande priser och allt högre ränteutgifter har urholkat köpkraften. Sedan mitten av 2022 till och med det tredje kvartalet 2023 föll konsumtionen med 4 procent i volym. Den nedgången är i paritet med lågkonjunkturerna under 1980- respektive 1990-talet. En viktig förklaring bakom fallet är kombinationen av hög skuldsättning och korta räntebindningstider. Hushållen är mer räntekänsliga i dag jämfört med tidigare perioder med åtstramande penningpolitik. Nedgången har samtidigt mildrats av arbetsmarknadens motståndskraft och att hushållen minskat sparandet för att upprätthålla konsumtionen.

Konsumtionen förblir svag de närmaste kvartalen. Konsumentförtroendet steg kraftigt i januari men ligger trots detta fortfarande under de bottenivåer som noterades under finanskrisen respektive pandemin.

Senare i år ser utsikterna för konsumtionen ljusare ut. Inflationen minskar vilket i kombination med att lönerna ökar snabbare än inflationen stärker köpkraften. De reala inkomsterna stiger igen efter stora fall under föregående år. Detta innebär att den reala konsumtionen växer gradvis snabbare samtidigt som hushållen börjar återuppbygga sparandet. Mätt som årsgenomsnitt blir hushållens konsumtionstillväxt i volym ändå blygsam i år. Nästa år växer konsumtionen i linje med historiskt snitt.

Kraftig nedgång i bostadsinvesteringarna

Den branta nedgången för bostadsinvesteringarna fortsätter. De började falla det tredje kvartalet 2022 och fallet visar inga tecken på att mattas av. Höga bygg- och finansieringskostnader i kombination med svaga bostadspriser pressar byggbolagen och antalet byggstarter föll med mer än 60 procent i årstakt under det tredje kvartalet.

Historiska samband mellan antalet byggstarter och bostadsinvesteringar indikerar att bostadsinvesteringarna kommer att fortsätta att minska åtminstone under det första halvåret 2024. Först 2025 inleds en långsam uppgång i bostadsinvesteringarna enligt vår prognos.

Sammantaget minskar de totala investeringarna i volym i år och ökar nästa år. Vid sidan av fallande bostadsinvesteringar har även tjänsteproducenterna dämpat sina investeringar samtidigt som indikatorer visar att dessa ser dystert på framtiden. En motvikt är industrins investeringar som har ökat stadigt de senaste åren, bland annat med draghjälp från den gröna omställningen och den svaga kronan. Enligt Konjunkturbarometern är stämningläget inom tillverkningsindustrin på normala nivåer och visar därmed större motståndskraft än övriga sektorer. Samtidigt fortsätter den starka trenden i offentliga investeringar där ökade försvarssatsningar bidrar.

Exportdämpning att vänta

Utrikeshandeln gav mycket stora bidrag till BNP i fjol. Exporten stod emot inbromsningen i den globala efterfrågan väl, speciellt under det andra halvåret, samtidigt som importen föll.

Även i år ger utrikeshandeln betydande bidrag till BNP trots att exporttillväxten dämpas. Konjunkturbarometern tyder på svag orderingång. Drivet av en svagare konjunktur i euroområdet blir efterfrågan på Sveriges viktigaste exportmarknader något lägre jämfört med vår föregående bedömning. Den starkare kronan talar också för att exporten blir något lägre än vi tidigare bedömt.

Utvecklingen av exportens värde har bäring på bolagsskatterna. Mätt i löpande priser ökade exporten i den snabbaste takten på 50 år under 2022. Även under fjolåret ökade exportens värde klart över historiska snitt. Såväl i år som nästa år väntas dock exportens värde bli lägre jämfört med vår bedömning i oktober, vilket främst förklaras av lägre förväntade exportpriser.

Inflationen fortsätter ner förhållandevis snabbt

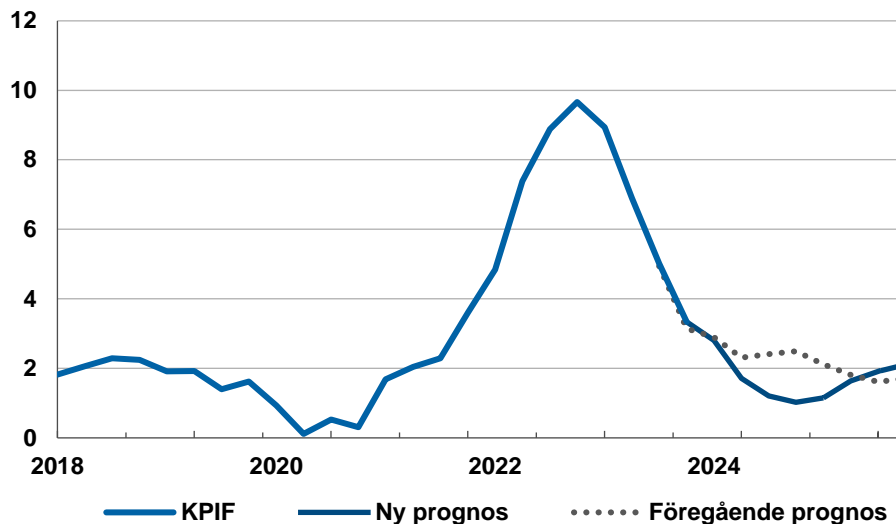
Inflationen fortsätter att falla tillbaka. Efter toppen på över 10 procent i december 2022 var KPIF-inflationen strax över inflationsmålet i december 2023. I januari var inflationen tillfälligt högre igen på grund av ogynnsamma baseeffekter, men därefter tyder det mesta på att KPIF-inflationen fortsätter att dämpas.

De faktorer som drev upp inflationen efter pandemin bidrar till allt lägre inflation under 2024. Vid sidan av energi har även andra drivkrafter i uppgången mattats av eller reverserats, såsom globala jordbruks- och matpriser. Svenska producentpriser, som steg snabbt och har haft en hög korrelation med konsumentpriserna de senaste åren, har fallit tillbaka. Även en starkare krona sedan föregående prognos bidrar till lägre prisökningar och är en viktig förklaring till att Riksgälden reviderar ner inflationsprognosen (se diagram 1). Den strama penningpolitiken i Sverige och omvärlden bidrar också till att dämpa efterfrågan och inflationstrycket.

Även kärninflationen (KPIF exklusive energi) har fallit tillbaka under hösten, men ligger fortfarande klart över Riksbankens inflationsmål. Samtidigt visar prisförändringar beräknade över kortare perioder att kärninflationen ökar i en takt som ligger nära eller till och med under inflationsmålet. Detta påverkar inflationsdynamiken och talar för låg KPIF-inflation även när draghjälp från fördelaktiga baseeffekter upphör. Jämfört med prognosen i oktober har vi reviderat ner KPIF med närmare en procentenhet i år. Mätt som årsgenomsnitt blir KPIF-inflationen 1,7 procent såväl i år som nästa år enligt vår prognos.

Diagram 1 KPIF-inflationen faller tillbaka

Årlig procentuell förändring

Källor: SCB och Riksgälden

Försvagningen på arbetsmarknaden har kommit

Trots att många faktorer länge har talat för att arbetsmarknaden ska försvagas är det först nu den ekonomiska utvecklingen ger tydligt avtryck. Sysselsättningen sjunker och arbetslösheten stiger. Riksgälden bedömer att den utvecklingen fortsätter i år för att sedan vända under nästa år i takt med att ekonomin växer snabbare. Lönesumman utvecklas svagt i år och dras ner av att antalet arbetade timmar minskar. Under nästa år ökar lönesummans tillväxttakt igen (se tabell 7).

Tabell 7 Arbetsmarknad och löner

Procentuell förändring

Arbetsmarknad och löner	Utfall 2022	Ny prognos 2023	23:3 2023	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
Arbetslöshet ¹	7,5	7,7	7,6	8,4	8,3	8,3	8,2
Sysselsatta	3,1	1,4	1,5	-0,5	-0,4	0,7	0,5
Arbetskraft	1,5	1,6	1,6	0,3	0,3	0,6	0,4
Lönesumma	6,4	5,1	5,0	3,5	3,5	4,7	4,3
Timlön NR	3,9	3,4	3,1	3,6	3,9	3,4	3,5
Arbetade timmar ²	2,3	1,5	1,8	-0,1	-0,3	1,2	0,7

Anm. ¹ Procent av arbetskraften. ² Kalenderkorrigerade värden. 23:3 avser föregående prognos.

Källor: SCB, Konjunkturinstitutet och Riksgälden

Svagare arbetsmarknad i linje med förväntningarna

Arbetsmarknaden har i stort sett utvecklats i linje med bedömningarna från oktober. Redan då såg arbetsmarknaden ut att börja försvagas, men det kvarstod viss osäkerhet eftersom arbetsmarknaden återkommande visat stor motståndskraft mot inbromsningen i ekonomin.

Mycket talar för att arbetsmarknaden fortsätter försvagas i år. Ekonomin växer långsamt och en samlad bild av framåtblickande indikatorer pekar också i den riktningen. Anställningsplanerna enligt Konjunkturbarometern har varit nere och vänt på nivåer under noll. Negativa tal indikerar att företagen kommer göra sig av med personal den närmaste tiden. Antalet varsel om uppsägning har de senaste månaderna ökat till nivåer något högre än det historiska genomsnittet och antalet vakanser och lediga platser är lägre än i oktober.

Att arbetsmarknaden försvagas är tydligt, men vi ser inte att försvagningen blir vare sig djup eller långvarig jämfört med tidigare perioder av stigande arbetslöshet. Inte heller blir den det jämfört med utvecklingen i ekonomin. Bristen på arbetskraft var fram till nyligen stor i många branscher och har bidragit till att hålla uppe efterfrågan på arbetskraft. Även om sjunkande ekonomisk aktivitet bidrar till att bristen på arbetskraft nu normaliseras kommer den sannolikt att vara tydlig igen när tillväxten i ekonomin ökar.

Sysselsättningen sjunker från höga nivåer

Sysselsättningen har sjunkit två kvartal i rad. Så här långt sjunker den relativt långsamt och utgår från en rekordhög nivå under första halvåret 2023. Trenden med sjunkande sysselsättning har varit tydligast bland tidsbegränsat anställda, som har minskat i antal sedan mitten av 2022. Ett minskat antal tidsbegränsat anställda är ofta ett av de första tecknen på en försvagad arbetsmarknad som med tidsfördröjning sedan spiller över till fast anställda. Den senaste tiden kan det skymtas ett trendbrott även bland fast anställda.

Den svaga utvecklingen av ekonomin under inledningen av 2024 medför fortsatt sjunkande sysselsättning. När vi går mot nästa år kommer sysselsättning börja stiga i måttlig takt när styrkan i ekonomin tilltar (se tabell 7).

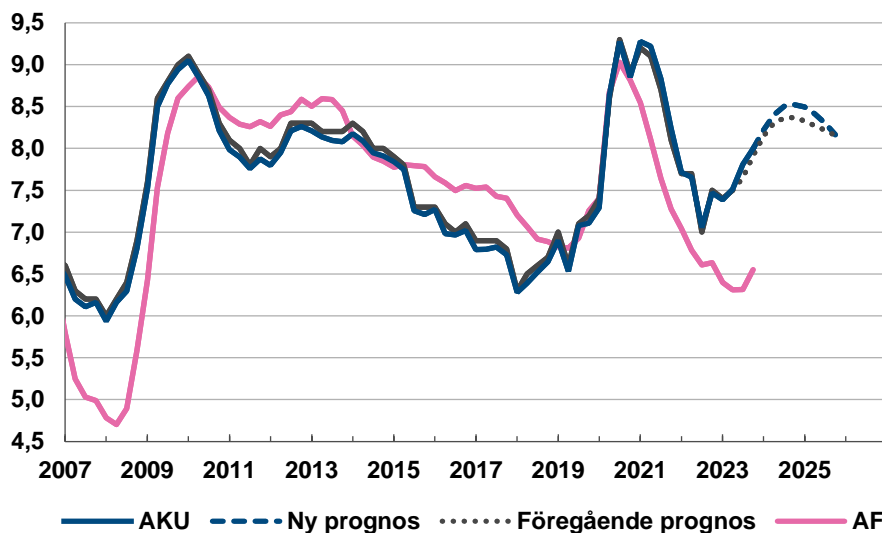
Arbetslösheten stiger i år

På senare tid har arbetslösheten stigit, men i en långsammare takt än under pandemin och finanskrisen. Arbetslösheten enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU) har stigit de senaste tre kvartalen. Även Arbetsförmedlingens mått på arbetslöshet stiger och har gjort det sedan augusti. Förändringarna sker från förhållandevis låga nivåer, särskilt enligt statistiken från Arbetsförmedlingen.

Vi bedömer att arbetslösheten kommer fortsätta att stiga under året. Mot slutet av året mattas ökningen av och nästa år minskar arbetslösheten när sysselsättningen ökar. Dock kommer arbetslösheten inte hinna sjunka ända ner till dagens nivåer under prognosen (se tabell 7 och diagram 2).

Diagram 2 Arbetslöshet

Procent av arbetskraften, 15–74 år respektive 16–65 år

Anm. Säsongsrensade data på kvartal. AKU avser Arbetskraftsundersökningarna och AF avser Arbetsförmedlingen. Utfallen i heldragen linje har reviderats av SCB (AKU) sedan oktober. Uppdaterad länkning har skett avseende tidsseriebrottet för den nya ramlagen i AKU för tidsperioden före 2021. Även fr.o.m. 2021 har upprättningar av statistiken gjorts. Källor: Arbetsförmedlingen, Riksgälden och SCB

Lönesumman växer långsammare

Lönesumman har börjat växa långsammare efter ett par starka år under återhämtningen efter pandemin. Utvecklingen fortsätter i år då lönesumman växer strax under det historiska genomsnittet. Under 2025 ökar tillväxttakten igen.

Det som avgör hur snabbt lönesumman växer är förändringen av antalet arbetade timmar och den genomsnittliga timlönen. I prognosen är det huvudsakligen

utvecklingen av antalet arbetade timmar som påverkar lönesummans tillväxttakt. Timmarna utvecklas svagt i år och återhämtas sedan under nästa år. Timlönerna kommer fortsatt växa högt ur ett historiskt perspektiv under hela prognosen vilket förhindrar lönesumman från att växa än långsammare.

Prognosen för lönesummans utveckling är något uppreviderad 2025. Det påverkar statens budgetsaldo positivt genom en större bas för skatteinkomster. Revideringen kan hänföras till att antalet arbetade timmar har reviderats upp. Det är i linje med en aning mer positiv bild av BNP-tillväxten. Timlönerna är något nedreviderade när en försvagad arbetsmarknad ger löntagarna lägre förhandlingsutrymme.

Fakta

Skillnader mellan måtten på timlöneutvecklingen

För lönesumman är det timlöneutvecklingen enligt Nationalräkenskaperna (NR) som är av betydelse. Den följer timlöneutvecklingen enligt Konjunkturlönestatistiken väl över tid, men kan avvika en del enskilda år. I NR räknas timlönen ut som kvoten av lönesumman och antal arbetade timmar.

Under pandemin sjönk antalet arbetade timmar mer än sysselsättningen till följd av bland annat högre sjukfrånvaro. Det medförde att timlönerna steg snabbare i NR än i Konjunkturlönestatistiken. Medelarbetstiden är fortsatt låg och i prognosen väntar vi oss en viss normalisering. Omvänt mot pandemiåren, medför det att timlönerna enligt NR växer något långsammare än i Konjunkturlönestatistiken i prognosen.

Nedåtriskerna dominerar

Riksgäldens bedömning är att nedåtriskerna fortfarande dominerar avseende den ekonomiska utvecklingen. Världens centralbanker har höjt räntorna historiskt snabbt de senaste åren. Även om centralbankerna nu signalerar att nästa steg kan bli räntesänkningar finns risken att vi underskattar eftersläpningseffekterna av de högre räntorna. Detta gäller inte minst i Sverige eftersom de svenska hushållens räntekänslighet är hög ur ett internationellt perspektiv. Om så är fallet kan konjunkturförsvagningen bli djupare.

Det har blivit mindre sannolikt med ett positivt scenario på arbetsmarknaden nu när försvagningen har aktualiserats. Dock kvarstår risken för ett mer negativt scenario om den ekonomiska återhämtningen skjuts på framtiden och företagen når en punkt då det blir för kostsamt att fortsatt övervintra stora delar av personalstyrkan.

De svenska hushållen har dragit ner sparandet kraftigt sedan 2021. När nu hushållens reala inkomster börjar stiga kan hushållen öka sparandet igen. Hushållens sparbeteende är dock osäkert och kan leda till att konsumtionen både växer snabbare eller långsammare än i vår prognos.

De geopolitiska spänningarna är höga och en fördjupad geopolitisk kris i till exempel Mellanöstern kan resultera i uppåtrisker för inflationen och nedåtrisker för tillväxten via den internationella handeln och kraftigt högre råvaru- och fraktpriser. Men inflationen kan även bli lägre än vad vi nu förväntar oss, om till exempel delar av de senaste årens branta uppgång i livsmedels- eller varupriser reverseras.

Kinas ekonomi är svårbedömd men det står klart att det finns risker förknippade med fastighetssektorn, som utgör en betydande del av landets ekonomi. Att konsumentpriserna faller tyder också på att efterfrågan är svag och i kraft av sin storlek kan en påtaglig inbromsning i den kinesiska ekonomin dämpa hela världsekonomin.

Lägre budgetsaldo i år

Statens budgetsaldo försvagas i år och Riksgälden räknar nu med ett större underskott 2024 än i förra prognosen. Det beror främst på ett antagande om att staten kommer att betala ut ett kapitaltillskott till Riksbanken. Nästa år minskar underskottet när ekonomin går bättre.

Riksgälden räknar med att budgetsaldot visar ett relativt stort underskott 2024 (se tabell 8). Den svaga ekonomin gör att skatteinkomsterna för staten totalt sett i princip står stilla jämfört med förra året. Samtidigt stiger utgifterna inom exempelvis försvar och utbildning. I prognosen för i år ligger också ett antagande om ett kapitaltillskott från staten till Riksbanken på 40 miljarder kronor.

Under 2025 bidrar en återhämtning i ekonomin till att skatteinkomsterna växer i god takt medan utgifterna stiger något långsammare. Underskottet blir därför mindre än 2024, se diagram 3. Riksgälden räknar samtidigt, liksom i förra prognosen, med nya ofinansierade finanspolitiska reformer på sammanlagt 25 miljarder kronor. Dessa försämrar saldot med motsvarande belopp.

Det finansiella sparandet för staten utvecklas ungefär på samma sätt som budgetsaldot.

Tabell 8 Statens budgetsaldo

Miljarder kronor

Statens budgetsaldo	Utfall 2023	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
Primärt saldo ¹	31	-53	-21	-24	-21
Riksgäldens nettoutlåning ^{2, 3}	20	-10	-5	3	-8
Räntor på statsskulden ³	-32	-21	-23	-29	-31
Budgetsaldo⁴	19	-84	-49	-50	-60
Statens finansiella sparande	10	-95	-74	-17	-28

Anm. Statens finansiella sparande 2023 är en prognos. 23:3 avser föregående prognos.

¹ Det primära saldot är nettot av statens inkomster och utgifter exkl. räntebetalningar och Riksgäldens nettoutlåning.

² Riksgäldens nettoutlåning utgörs i huvudsak av nettot av myndigheters lån och placeringar i Statens internbank.

³ I tabellen redovisas nettoutlåningen och räntorna på statsskulden i termer av hur de påverkar budgetsaldot. Tecknen är därmed omvända jämfört med redovisningen i tabell 9 och 10.

⁴ Budgetsaldot med omvänt tecken är statens nettolånebehov.

Källor: Riksgälden och SCB

Budgetunderskottet i år större än tidigare väntat

Jämfört med förra prognosen försvagas budgetsaldot med 35 miljarder kronor i år, medan det stärks med 10 miljarder kronor nästa år (se diagram 4).

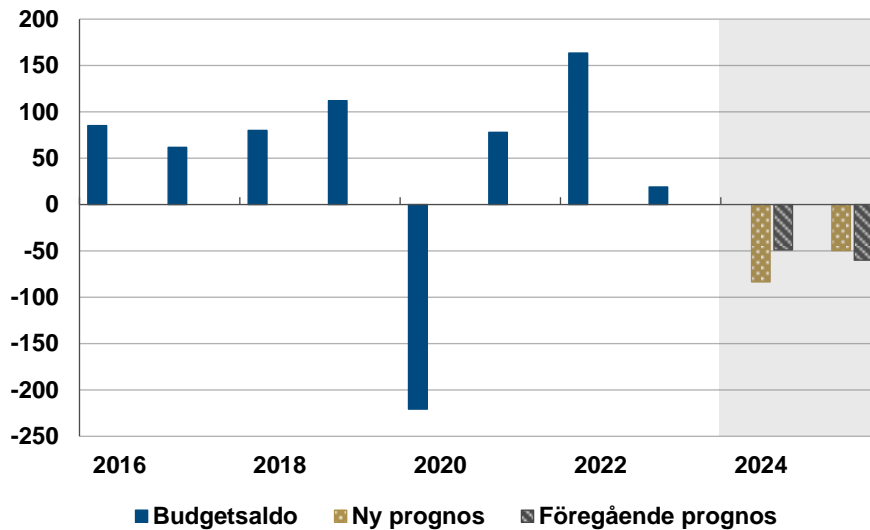
Skatteinkomsterna utvecklas svagare båda åren jämfört med oktoberprognosen. Det är främst konsumtionsskatter och kompletterande skatt som är lägre. En svag utveckling för konsumtionen har hållit tillbaka momsen under slutet av 2023, vilket gör att vi sänker prognosen för de följande två åren.

Utgifterna ökar totalt sett under 2024 jämfört med förra prognosen, vilket framför allt beror på ett antagande om kapitaltillskott till Riksbanken (se faktabara "Kapitaltillskott till Riksbanken" på sidan 19). Samtidigt bedömer vi att utgifterna blir lägre inom ett flertal områden både 2024 och 2025.

Nettoutlåningen blir något högre i år men lägre nästa år jämfört med förra prognosen. Räntorna på statsskulden blir något lägre båda åren.

Diagram 3 Statens budgetsaldo 2016–2025

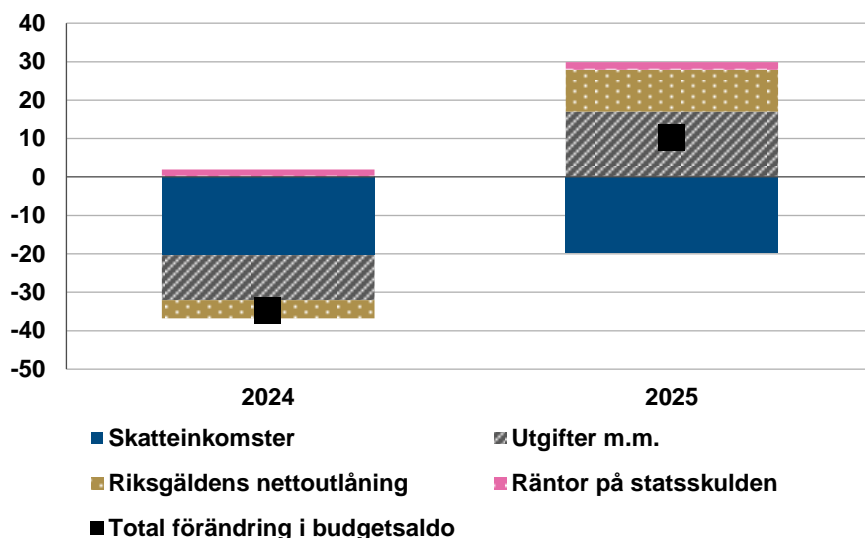
Miljarder kronor

Källa: Riksgälden

Diagram 4 Prognosförändringar, budgetsaldot

Miljarder kronor

Anm. Tabellen visar förändringar i saldotermer. Ett positivt belopp innebär att budgetsaldot stärks och vice versa.

Källa: Riksgälden

Fakta

Kapitaltillskott till Riksbanken

I början av 2024 kommunicerade Riksbanken att de kommer att göra en framställan till riksdagen om ett kapitaltillskott. Bakgrunden är att de obligationer som Riksbanken förvärvat från 2015 och framåt har sjunkit i värde när räntenivåerna har stigit. Riksbankens egna kapital har därför minskat.

Det bokföringsmässiga egna kapitalet uppgick vid utgången av 2023 till -2 miljarder kronor. Givet att Riksbanken begär att det egna kapitalet återställs upp till den grundnivå som definieras i riksbankslagen, blir storleken på kapitaltillskottet cirka 40 miljarder kronor. Riksbanken kommer att lämna in en framställan till riksdagen i mars i år. Det är sedan upp till riksdagen att fatta beslut om kapitaltillskott och dess storlek.

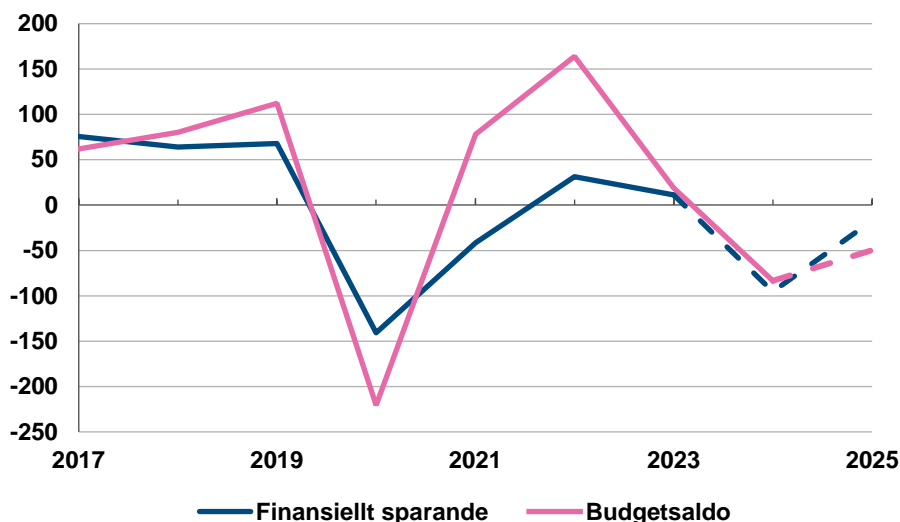
Riksgälden har valt att gå på de uppgifter som Riksbanken har kommunicerat och räknar därför med att budgetsaldot minskar (nettolånebehovet ökar) i samma omfattning, det vill säga 40 miljarder kronor. Vi antar att utbetalningen kommer ske under senare delen av 2024. För ytterligare information om Riksbankens kommunikation om begäran av kapitaltillskott se Riksbankens webbplats.

Statens finansiella sparande minskar också

Det finansiella sparandet i staten minskar till -95 miljarder kronor i år från ett litet överskott 2023. Nästa år räknar vi med att det finansiella sparandet blir -17 miljarder kronor, se diagram 5. Som andel av BNP motsvarar prognoserna för sparandet -1,5 procent respektive -0,3 procent.

Diagram 5 Statens finansiella sparande och budgetsaldo

Miljarder kronor

Källor: Riksgälden och SCB

Statens finansiella sparande utvecklas normalt sett jämnare än budgetsaldot. Större skillnader mellan budgetsaldot och sparandet har under senare år bland annat berott på de lån som Riksbanken återbetalat till staten. Större återbetalningar skedde 2019 samt 2021–2023, vilka förbättrar budgetsaldot men inte sparandet. Under 2025 bidrar periodiseringar av räntor och skatter till att sparandet blir starkare än budgetsaldot.

Ingen ökning av statens skatteinkomster 2024

Statens skatteinkomster är i stort sett oförändrade i år jämfört med 2023, men ökar sedan 2025. Lägre kapitalvinster och den ekonomiska utvecklingen bidrar till dämpningen i år, medan ökningen nästa år följer av en högre aktivitet i ekonomin.

Skatteinkomsterna är nedreviderade i år och 2025. Det beror främst på svagare utfall 2023 som påverkar prognosen. Revideringarna av makrobilden ger negativa effekter på skatteinkomsterna i år, på grund av att hushållens konsumtion är nedreviderad. För 2025 är effekten av makrorevideringarna sammantaget positiv.

Fakta

Olika delar av statens skatteinkomster

Statens skatteinkomster består av löneskatter, konsumtionsskatter, företagsskatter och kompletterande skatt. Nedan följer en kort beskrivning av de olika skatteslagen.

- Löneskatterna består av summan av preliminär A-skatt och arbetsgivaravgifter, exklusive avgifter till ålderspensionssystemet och utbetalningar av kommunalskatter.
- Konsumtionsskatterna omfattar i huvudsak moms och punktskatter.
- Företagsskatt består av preliminär F-skatt som företagen betalar in till Skatteverket.
- Kompletterande skatt består främst av nettot av in- och utbetalningar från skattekontot. Det handlar delvis om flöden som uppstår till följd av under- och överskott i samband med taxering, men kan även exempelvis vara kapitalplaceringar på skattekontot.

Den största skatteinkomsten för staten kommer från konsumtionsskatterna som står för cirka 50 procent av de totala inkomsterna. Minst bidrag kommer från den kompletterande skatten.

Löneskatterna har stor påverkan mellan åren

Både den svaga utvecklingen av skatteinkomsterna i år och den ökning vi ser nästa år beror till stor del på utvecklingen av löneskatterna.

Löneskatterna föll 2023 efter två års stark utveckling och nedgången fortsätter i år. Det beror på att nivån på löneskatterna tyngs av höga utbetalningar av kommunalskatten. Lönesumman ökar också långsammare i år efter flera år med en stark tillväxttakt.

Konsumtionsskatterna stiger visserligen i år men tyngs av att hushållens konsumtion utvecklas svagt och bostadsinvesteringarna faller. Punktskatterna utvecklas också svagt till följd av skattesänkningar. Vi bedömer att företagsvinsterna kommer att vara i stort sett oförändrade i år jämfört med förra året. Företagsskatterna påverkas emellertid också av bland annat avkastningsskatt som ger ökade inkomster för staten i år. Skatteinkomsterna från den kompletterande skatten har utvecklats starkt sedan 2021. Inkomsterna i år blir dock lägre till följd av lägre kapitalvinster och högre ränteavdrag.

Nästa år tar löneskatterna fart till följd av en starkare utveckling av lönesumman. Den inhemska efterfrågan ökar vilket gör att även konsumtionsskatterna växlar upp och företagsvinsterna stiger. Avkastningsskatten ger ökade inkomster för staten även 2025. Den kompletterande skatten tyngs dock fortsatt av lägre kapitalvinster och högre ränteavdrag.

Kompletterande skatt och konsumtionsskatt revideras ner

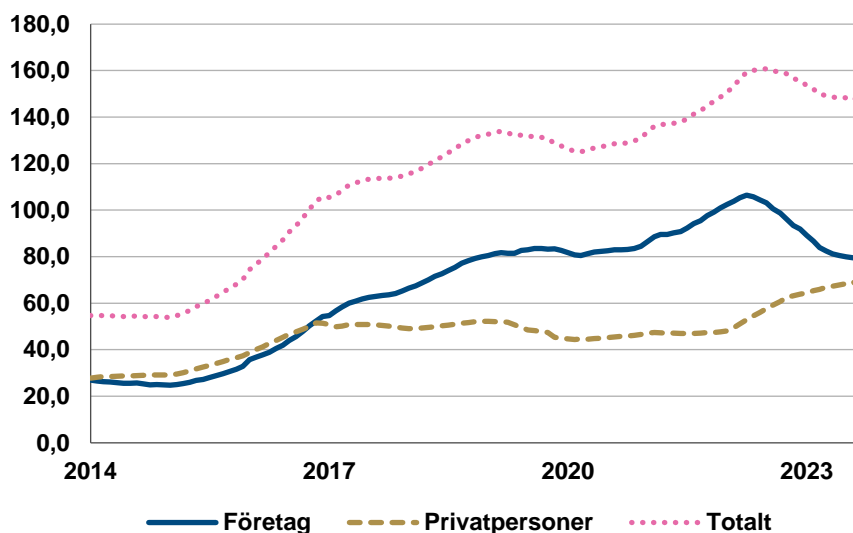
Statens skatteinkomster revideras ner med 20 miljarder kronor per år jämfört med vår oktoberprognos. Den största revideringen avser kompletterande skatt som minskar med 12 respektive 14 miljarder kronor i år och nästa år. Konsumtionsskatterna är också nedreviderade med 10 miljarder kronor i år och 8 miljarder kronor 2025. Löneskatterna och företagskatterna är marginellt uppreviderade.

Att vi nu räknar med lägre kompletterande skatt beror främst på nya antaganden om kapitalplaceringar. I den tidigare bedömningen räknade vi med ett nettoinflöde av kapitalplaceringar på cirka 5 miljarder kronor per år 2024 och 2025. Till följd av svagare utfall för kompletteringsbetalningar och ett lägre saldo på skattekontot bedömer vi nu i stället att privatpersoner och företag minskar sina kapitalplaceringar. Det innebär att vi räknar med ett nettoutflöde på 5 miljarder per år 2024 och 2025. Det bidrar till lägre inkomster från den kompletterande skatten.

Utvecklingen av saldot på skattekontot, som vi använder som en indikator på kapitalplaceringarnas storlek, fortsätter att visa att företag och privatpersoner agerar olika, även om nivån för företag tycks ha planat ut under året (se diagram 6). Privatpersoner har minskat sina kapitalplaceringar under slutet på 2023. Enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) senaste bedömning av kapitalplaceringarnas storlek minskade företagen sina kapitalplaceringar med 20 miljarder kronor 2022, samtidigt som privatpersoner ökade sina placeringar med 10 miljarder kronor.

Diagram 6 Total ställning på skattekontot

Miljarder kronor, tolv månaders glidande medelvärde

Anm. Den totala ställningen består förenklat av insättningar för att täcka kommande skattedebiteringar samt kapitalplaceringar. Hur stor del som är kapitalplaceringar går ej att fastställa. ESV:s bedömning är att kapitalplaceringarna sammantaget uppgick till 66 miljarder kronor i slutet av 2022, varav 51 miljarder kronor tillhörde företag. Tolv månaders glidande medelvärde.

Källor: Skatteverket och Riksgälden

Både moms och punktskatter växte svagare än väntat 2023 och därför är konsumtionsskatterna nedreviderade även framöver. År 2024 bidrar även en svagare hushållskonsumtion till nedrevideringen. Makroutvecklingen 2025 påverkar däremot konsumtionsskatterna positivt jämfört med föregående prognos.

Kapitaltillskottet höjer utgifterna

Statens primära utgifter minskade 2023 till följd av urfasade pandemistöd. I år och 2025 ökar de igen tydligt. Det beror på ökade utgifter för bland annat försvaret och våra antaganden om ett kapitaltillskott till Riksbanken och ofinansierad finanspolitik 2025. Jämfört med föregående prognos reviderar vi upp utgifterna i år men ner nästa år.

Fakta

Primära utgifter

Primära utgifter är statens utgifter som inte är räntor eller nettoutlåning. De är tänkta att visa den underliggande utgiftsutvecklingen. I Riksgäldens primära utgifter räknas vissa inkomster av. Det är inkomster som inte är skatteinkomster, utdelningar och försäljningar av statliga tillgångar. Ett exempel på en inkomst som räknas av är bidrag från EU. Dessa innebär med andra ord lägre utgifter.

I år påverkas de primära utgifterna av kapitaltillskottet till Riksbanken som bedöms uppgå till 40 miljarder kronor. Samtidigt väntas nästan lika stora inbetalningar från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens, se nedan. I övrigt ökar utgifterna i år tydligt, till stor del på grund av högre utgifter för försvaret. Men det beror även på högre utgifter för utbildning till följd av en försvagad arbetsmarknad och högre utgifter för socialförsäkringar till följd av att inflationen har varit hög.

År 2025 drivs ökningen av utgifter för försvaret, men även av högre EU-avgifter. Sveriges avgift till EU väntas öka till följd av att fler program implementeras i EU:s fleråriga budgetram. Riksgälden antar ofinansierad finanspolitik för 2025 om 25 miljarder kronor, vilket är samma antagande som i föregående prognos.

Stora inbetalningar från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens

I november 2023 godkände Europeiska rådet genomförandebeslutet för Sveriges återhämtningsplan. Detta ger regeringen tillgång till inbetalningar från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens, men först måste regeringen skicka in en betalningsansökan som sedan ska granskas av EU-kommissionen. Det är osäkert när inbetalningarna kommer att ske men Riksgälden antar att 32 miljarder kronor betalas in i december i år. Det motsvarar huvuddelen av inbetalningarna i Sveriges återhämtningsplan. Vi antar att resterande inbetalningar sker 2025 och 2026.

Högre utgifter i år på grund av kapitaltillskottet till Riksbanken

I denna prognos har Riksgälden reviderat upp utgifterna med 6 miljarder kronor i år. Naturligtvis tynger kapitaltillskottet till Riksbanken utgifterna. Samtidigt har vi gjort nya bedömningar som innebär lägre utgifter och därmed delvis motverkar utgiften för kapitaltillskottet. Våra nya bedömningar påverkar även 2025, vilket gör att vi har reviderat ner utgifterna med 18 miljarder 2025.

Riksgäldens nettoutlåning tynger budgetsaldot i år

Nettoutlåningen bidrar negativt till budgetsaldot i år och svagt positivt 2025. Prognosen för nettoutlåningen har reviderats upp i år och ner 2025 jämfört med Riksgäldens senaste prognos.

Fakta

Riksgäldens nettoutlåning – en speciell utgiftspost

Riksgäldens nettoutlåning till myndigheter med flera är en post på statsbudgetens utgiftssida. Det innebär att ökad nettoutlåning försvagar budgetsaldot. Det kan också uttryckas som att nettolånebehovet ökar.

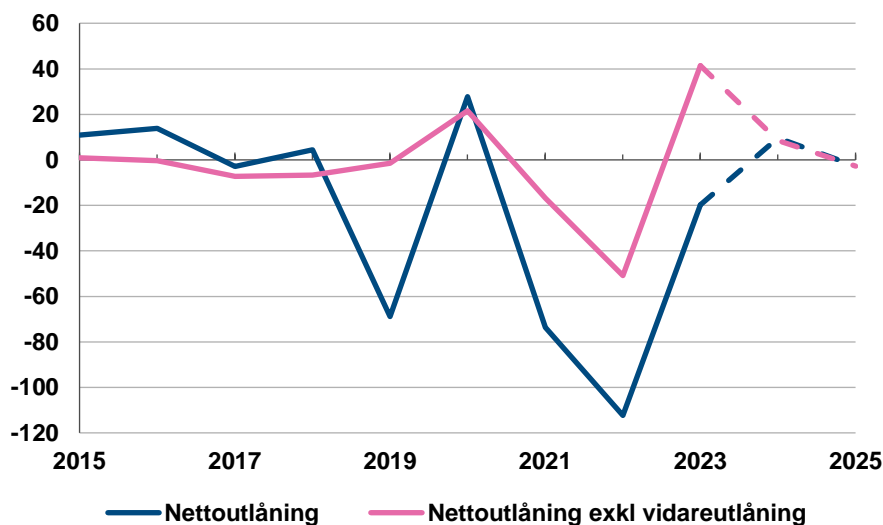
Nettoutlåningen till myndigheter med flera är inte anslagsfinansierad och omfattas inte av utgiftstaket. Den utgörs av förändringen av all ut- och inlåning i statens internbank på Riksgälden. Nettoutlåningen avser dels löpande statlig verksamhet, som till exempel studielån, insättningar till premiepensionssystemet och utlåning till infrastrukturinvesteringar, dels poster som vidareutlåning till Riksbanken och andra utomstatliga aktörer. Dessa poster kan beslutas med kort varsel och bidrar till att nettoutlåningen kan variera kraftigt från år till år.

Nettoutlåningen har de senaste åren bidragit starkt till budgetsaldot. Detta har i huvudsak två förklaringar som är av tillfällig karaktär. Den första är att de lån som Riksgälden tagit upp åt Riksbanken för finansiering av valutareserven har återbetalats. Sammantaget stärkte återbetalningen av dessa lån budgetsaldot med 182 miljarder kronor 2021–2023 (se diagram 7). Den andra förklaringen är att Svenska kraftnät under 2022 hade ovanligt hög inlåning hos Riksgälden till följd av stora inflöden av flaskhalsinkomster. Under 2023 minskade Svenska kraftnäts inlåning hos Riksgälden då flaskhalsinkomsterna användes för att finansiera elprisstöd till hushåll och företag.

Diagram 7 Riksgäldens nettoutlåning till myndigheter m.fl.

Miljarder kronor

Anm. Vidareutlåning innefattar Riksgäldens utlåning till Riksbanken och andra utomstatliga aktörer.

Källa: Riksgälden

I år bidrar nettoutlåningen negativt till budgetsaldot. Riksbanken har återbetalat de lån som Riksgälden tagit upp för att finansiera valutareserven och Riksgäldens vidareutlåning till Riksbanken och andra utomstatliga aktörer väntas ha betydligt mindre effekt på nettoutlåningen framöver. Insättningsgarantifonden väntas minska sin inlåning hos Riksgälden, vilket tynger budgetsaldot. Under 2023 höll fonden ett innehav av värdepapper till förfall, varefter medel fördes över till fondens konto hos Riksgälden. Vi antar att Insättningsgarantifonden under 2024 kommer att placera dessa medel, vilket innebär att dess inlåning hos Riksgälden minskar och att nettoutlåningen ökar. Effekten av detta utflöde motverkas av att inlåningen från Svenska kraftnät ökar på grund av fortsatta inflöden av flaskhalsinkomster.

Svenska kraftnäts inflöde av flaskhalsinkomster väntas bidra negativt till nettoutlåningen även 2025. Detta motverkas av att Riksgäldens utlåning till CSN ökar från 2024 i takt med att CSN:s utbetalningar av studielån ökar.

Jämfört med oktoberprognosen är nettoutlåningen 5 miljarder kronor högre i år och 11 miljarder kronor lägre nästa år. Revideringarna beror framför allt på nya bedömningar av Insättningsgarantifondens inlåning hos Riksgälden och Svenska kraftnäts inflöde av flaskhalsinkomster.

Tabell 9 Riksgäldens nettoutlåning

Miljarder kronor

Nettoutlåning till myndigheter m.fl.	Utfall 2023	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
Utlåning, varav	-35	26	24	26	26
CSN	12	16	16	17	17
Trafikverket	6	2	1	1	1
Utomstatlig utlåning ¹	0	0	0	0	0
Vidareutlåning till					
Riksbanken	-61	1	0	0	0
Övrigt ²	8	7	8	7	8
Inlåning, varav	-15	17	20	28	17
CSN, kreditreserv m.m.	-10	1	2	3	3
Resolutionsreserven	6	6	6	6	6
Premiepension, netto ³	8	0	-1	1	0
Utomstatlig inlåning ⁴	-1	-3	1	1	1
Övrigt ²	-19	12	12	18	7
Nettoutlåning	-20	10	5	-3	8
Nettoutlåning exkl. vidareutlåning⁵	41	8	5	-3	8

Anm. 23:3 avser föregående prognos.

¹ Med utomstatlig utlåning avses utlåning i svenska kronor till aktörer utanför myndighetssfären, t.ex. statliga bolag.

² Ut- och inlåning till Svenska kraftnät ingår i kategorierna "Övrigt".

³ Premiepension avser nettot av inbetalningar av avgifter och utbetalningar av medel samt övriga förvaltningskostnader.

⁴ Med utomstatlig inlåning avses inlåning från aktörer utanför myndighetssfären, t.ex. EU-kontot.

⁵ Vidareutlåning innefattar Riksgäldens utlåning till Riksbanken och andra utomstatliga aktörer.

Källa: Riksgälden

Lägre räntebetalningar

Sedan föregående prognos har marknadsräntorna sjunkit och kronan stärkts, vilket innebär att räntebetalningarna blir lägre i den nya prognosen än i den förra.

Tabell 10 Räntebetalningar på statsskulden

Miljarder kronor

Räntebetalningar på statsskulden	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2024
Ränta på lån i svenska kronor	20	21	28	30
Ränta på lån i utländsk valuta	2	2	1	1
Realiserade valutadifferenser	-1	0	0	0
Summa räntor på statsskulden	21	23	29	31

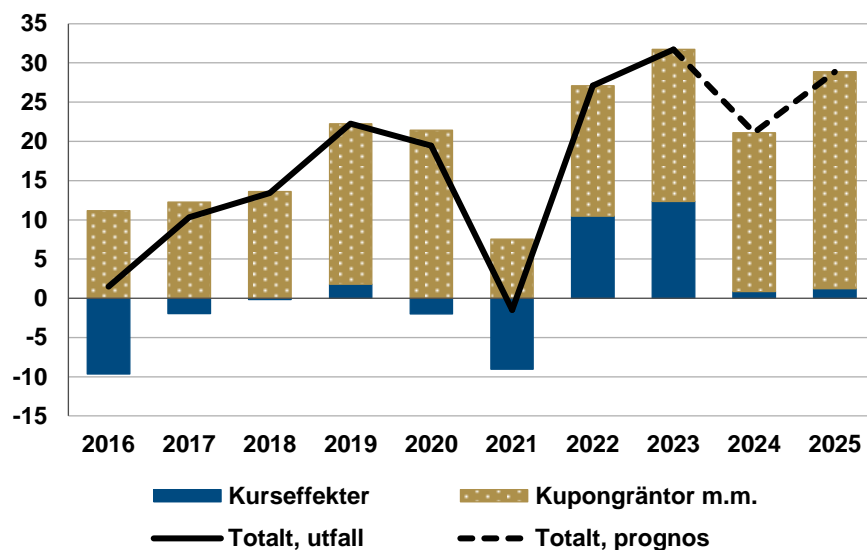
Anm. 23:3 avser föregående prognos.

Källa: Riksgälden

Riksgälden räknar nu med räntebetalningar på 21 miljarder kronor i år och 29 miljarder kronor nästa år (se tabell 10). Det innebär en nedrevidering med sammanlagt 4 miljarder kronor för innevarande och nästa år.

Diagram 8 Räntebetalningar 2016–2025

Miljarder kronor

Källa: Riksgälden

Räntebetalningarna ökar med cirka 8 miljarder kronor mellan 2024 och 2025 (se diagram 8). Det beror på att Riksgälden betalar ut inflationskompensation för en realobligation som förfaller 2025. Under 2024 förfaller ingen realobligation och motsvarande effekt finns därmed inte då.

Riksgälden använder implicita terminsräntor vid beräkning av statens räntebetalningar. Beräkningen utgår från avkastningskurvor per den 31 januari 2024. För beräkning av valutakurseffekter använder vi stoppkurser.

Stora och tillfälliga betalningar osäkert för budgetsaldot

Den osäkerhet som finns för den ekonomiska utvecklingen har stor betydelse för utvecklingen av budgetsaldot. Normalt sett påverkas skatteinkomsterna mest av konjunktoren och har störst effekt på budgetsaldot, medan staten har mer direkt kontroll över utgifterna. Utgifterna tenderar också att utvecklas jämnare.

Budgetsaldot påverkas även av större betalningar av tillfällig karaktär. Det handlar i denna prognos främst om inbetalningar från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens, kapitaltillskott till Riksbanken, inflöde av flaskhalsinkomster till Svenska kraftnät och kapitalplaceringar på skattekontot. Alla dessa betalningar bedöms ha stor inverkan på budgetsaldot och det är även osäkert vid vilka tidpunkter som betalningar kan komma att ske.

Ökad obligationsupplåning

I takt med att upplåningsbehovet växer kommer Riksgälden att öka emissionsvolymen i nominella statsobligationer. Även den kortfristiga upplåningen ökar något under 2024 jämfört med den förra prognosen. Vi har emellertid påbörjat en gradvis omfördelning från kortfristig upplåning på penningmarknaden till mer långfristig upplåning på kapitalmarknaden.

Sett över åren 2023–2025 innebär den nya prognosen för budgetsaldot, som beskrivs i föregående kapitel, att nettolånebehovet är totalt 37 miljarder kronor större än i oktoberprognosen. Sammantaget för åren 2024–2025 är nettolånebehovet 25 miljarder kronor större.

Det totala upplåningsbehovet, som även inkluderar refinansiering av lån som förfaller, beräknar vi till 330 miljarder kronor 2024 och 394 miljarder kronor 2025, vilket innebär en upprevidering med 46 respektive 22 miljarder kronor jämfört med föregående prognos. Diagram 9 visar utvecklingen av det totala upplåningsbehovet och dess delar, både mellan åren och jämfört med den förra prognosen. Hur upplåningsbehovet finansieras framgår av tabell 11 och diagram 10.

Tabell 11 Upplåningsplan

Miljarder kronor

Upplåningsplan	Utfall 2023	Ny prognos 2024	23:3 2024	Ny prognos 2025	23:3 2025
Statsskuldväxlar	123	148	128	158	158
Likviditetsförvaltningsinstrument	97	80	66	127	124
Summa upplåning penningmarknad	220	227	193	284	281
Nominella statsobligationer	45	73	60	80	60
Realobligationer	9	9	9	9	9
Obligationer i utl. valuta	0	21	22	21	22
Summa upplåning kapitalmarknad	53	102	90	109	90
Total upplåning	273	330	284	394	372

Anm. Upplåning på penningmarknaden motsvarar utestående stock per sista december. 23:3 avser föregående prognos.

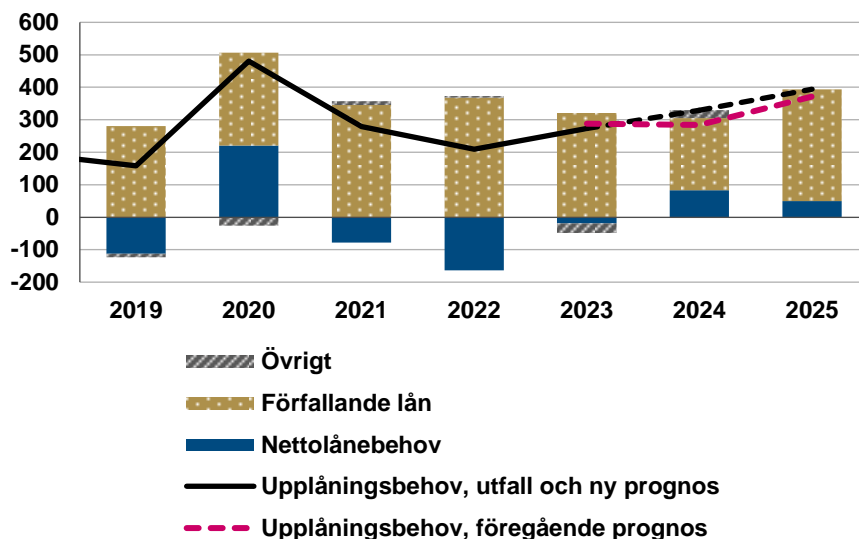
Källa: Riksgälden

Riksgälden kommer att öka emissionsvolymen i nominella statsobligationer i två steg under 2024. Vi kommer även att höja utbudet av statsskuldväxlar under 2024, men planerar för en oförändrad stock vid slutet av 2025 jämfört med den förra planen. Andelen kortfristig upplåning är fortsatt förhållandevis stor i år, men som vi indikerade i den förra statsupplåningsrapporten växlar vi nu, av den anledningen, gradvis över till mer långfristig upplåning.

Den planerade upplåningen i realobligationer och obligationer i utländsk valuta är oförändrad.

Diagram 9 Totalt upplåningsbehov

Miljarder kronor

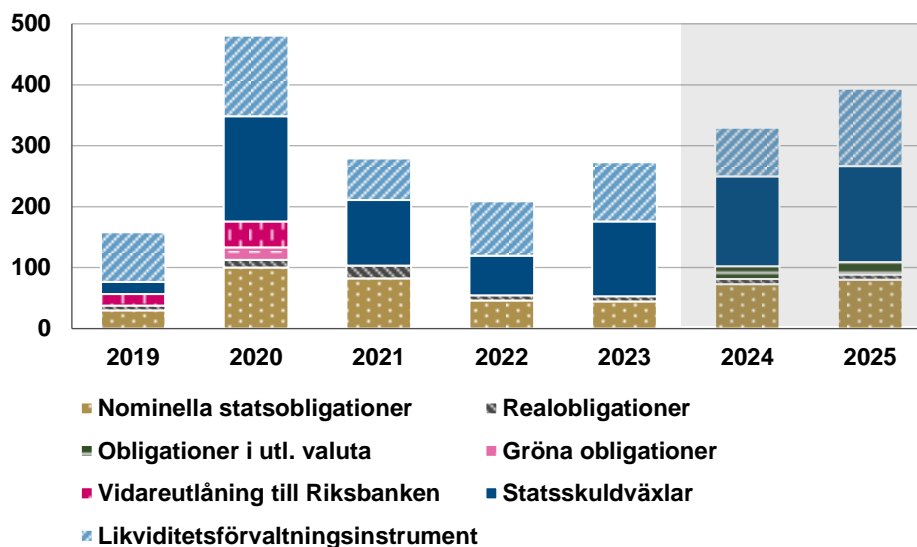

Anm. Nettolånebehovet är budgetsaldot med omvänt tecken. I posten övrigt ingår bland annat en justering för att nettolånebehovet avser likviddag och upplåningen avser affärsdag.

Källa: Riksgälden

Diagram 10 Upplåning fördelad på instrument

Miljarder kronor

Anm. Upplåning per kalenderår. Beloppet för statsskuldväxlar och likviditetsförvaltningsinstrument avser utestående stock vid utgången av året.

Källa: Riksgälden

Fakta

Upplåningsstrategi som grund för låneplaneringen

Riksgälden följer en upplåningsstrategi för bland annat vilka skuldinstrument vi använder och hur vi gör prioriteringar mellan olika instrument och löptider.

Nominella statsobligationer den viktigaste finansieringskällan

Nominella statsobligationer är Riksgäldens största och viktigaste finansieringskälla. Vi prioriterar därför dessa framför andra instrument över tid. Vi erbjuder regelbundna emissioner via auktioner enligt en fastställd låneplan. Genom att sälja mindre volymer vid många tillfällen minskar risken för att staten behöver låna stora volymer vid ofördelaktiga marknadslägen. Samtidigt erbjuder vi investerare kontinuerlig tillgång till statsobligationer via primärmarknaden.

En viktig del i strategin för att minimera upplåningskostnaderna på lång sikt är att agera förutsägbart och bygga upp tillräckligt stor volym i vissa prioriterade löptider för att säkerställa god likviditet. Det innebär att Riksgälden endast i begränsad utsträckning anpassar upplåningen i statsobligationer efter kortsiktiga förhållanden på marknaden. Vi strävar också efter att hålla förfallen i obligationsstocken relativt jämna både i storlek och över tid.

Realobligationer komplement till nominella statsobligationer

Genom att ge ut realobligationer kan Riksgälden attrahera investerare som vill försäkra sig mot inflation. Upplåningen i realobligationer bör vara tillräckligt stor för att möjliggöra likvid handel, men inte så stor att den tränger undan nominella statsobligationer och försämrar likviditeteten på den marknaden.

Även när det gäller realobligationerna emitterar Riksgälden regelbundet i auktioner och strävar efter jämna förfall. För att underlätta återinvesteringar vid förfall erbjuder vi byten mot längre obligationer med ambition att begränsa den utestående volymen i obligationer som förfaller. Under de senaste åren har intresset för att göra byten i samband med förfall varit begränsat.

Obligationer i utländsk valuta bidrar till god låneberedskap

På den internationella kapitalmarknaden kan Riksgälden nå fler investerare och låna stora belopp på kort tid. Det finns därför skäl att ge ut obligationer i utländsk valuta även när lånebehovet är litet för att på så vis upprätthålla beredskapen att låna större belopp om det skulle behövas.

Eftersom Riksgälden är en liten aktör på den internationella kapitalmarknaden, till skillnad från på kronmarknaden, är möjligheterna större att agera flexibelt och anpassa upplåningen efter rådande marknadsförhållanden. Vi ger även ut värdepapper med kortare löptid i utländsk valuta.

Statsskuldväxlar för att parera svängningar i lånebehovet

Med statsskuldväxlar kan Riksgälden låna på korta löptider i kronmarknaden. Vi emitterar regelbundet statsskuldväxlar via auktioner och kan också sälja dem inom likviditetsförvaltningen. I den planerade upplåningen använder vi växlarna framför allt för att parera svängningar i lånebehovet. På så vis kan Riksgälden hålla upplåningen i statsobligationer stabil.

Utbudet av nominella statsobligationer ökar

Riksgälden planerar att höja utbudet i auktionerna av nominella statsobligationer gradvis. Vi ökar emissionsvolymen från 3 miljarder kronor till 3,5 miljarder kronor från och med mars i år och sedan ytterligare till 4 miljarder kronor i augusti. Den nya planen innebär en årlig emissionsvolym av nominella statsobligationer på 73 miljarder kronor 2024 och 80 miljarder kronor 2025. Det kan jämföras med 60 miljarder kronor per år i den förra planen.

Riksgälden planerar att genomföra huvuddelen av auktionerna i det tioåriga segmentet och i de två- och femåriga referenslånen (se tabell 12). Det är i linje med vår strategi att låna på ett transparent och förutsägbart sätt med fokus på att bygga upp referenslånen. Den 31 januari introducerade vi en ny obligation, SGB 1066, med förfall den 11 maj 2035. Introduktionen följdes av tre byten för att snabbt bygga upp volymen.

Tabell 12 Referenslån

Bytesdatum	2-årigt	5-årigt	10-årigt
Nuvarande	1059	1061	1065
2024-06-19	-	-	1066

Anm. Referenslån i den elektroniska interbankmarknaden är de lån som ligger närmast två, fem eller tio år i löptid. Referenslånen ändras vid IMM-datum, det vill säga tredje onsdagen i mars, juni, september och december. Datum för ändring av referenslån avser likviddag.

Källa: Riksgälden

Tabell 13 Viktiga händelser

Datum	Tid	Aktivitet
8 mar	11.00	Inbyte av SGB IL 3109
30 maj	09.30	Statsupplåningsrapport 2024:2

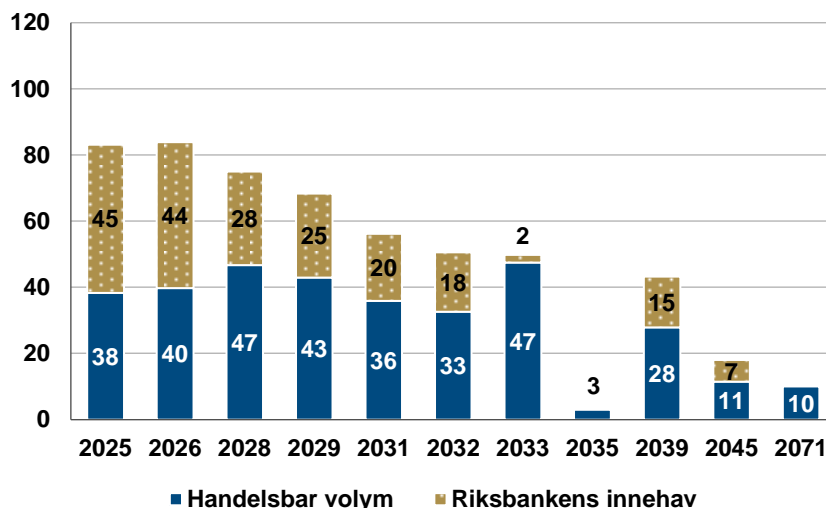
Källa: Riksgälden

Riksbanken äger fortsatt en stor del av den utestående stocken av statsobligationer till följd av de senaste årens köp av svenska statspapper. Diagram 11 visar utestående nominella statsobligationer och Riksbankens innehav av respektive obligation.

I april 2023 började Riksbanken sälja sina innehav av nominella och reala statsobligationer och i september 2023 ökade de försäljningstakten.

I februari 2024 ökade Riksbanken takten i försäljningarna av nominella statsobligationer ytterligare, den totala försäljningstakten ökade då från 5 miljarder kronor till 6,5 miljarder kronor per månad. Försäljningarna innebär att den handelsbara volymen ökar, vilket på sikt skulle kunna förbättra obligationsmarknadens funktionssätt, se faktarutan "Något bättre likviditet på statspappersmarknaden" på sidan 37.

Diagram 11 Utestående nominella statsobligationer och Riksbankens ägande
Miljarder kronor

Anm. Utestående volym den 31 januari 2024 uttryckt i nominellt belopp för respektive statsobligation med förfalloår enligt x-axeln. Riksbankens innehav rapporteras i enlighet med Riksgäldens affärsdagsredovisning för statsskulden.

Källor: Riksbanken och Riksgälden

Fakta

Beslut och kommunikation inför varje auktion

Riksgäldens strategi är att låna på ett transparent och förutsägbart sätt. Det innebär att vi fördelar upplåningen mellan skuldinstrument och löptider utifrån en uttalad strategi och att vi kommunicerar på ett strukturerat sätt hur vi ska låna.

I rapporten *Statsupplåning – prognos och analys* presenterar Riksgälden den övergripande fördelningen mellan instrument och till viss del löptider för upplåningen två år framåt. Det finns även ett schema över kommande auktioner i rapporten och på vår webbplats, och vi informerar om introduktioner av nya obligationer. Inför de regelbundna auktionerna kommunicerar vi en vecka i förväg vilket eller vilka statspapper vi kommer att emittera. För bytesauktioner annonserar vi villkoren tidigare än så, enligt tabellen *Viktiga datum* i rapporten.

Vi har en emissionsplan att hålla oss till

Den övergripande upplåningsplanen som Riksgälden kommunicerar utåt är en sammanfattning av en intern emissionsplan som vi fastställer i samband med statsupplåningsrapporten. Den planen beskriver vilket eller vilka statspapper vi avser att emittera vid varje auktionstillfälle. Utifrån det fattar vi sedan emissionsbeslut inför varje auktion.

Inför beslutet kollar vi av om det finns någon samstämmig bedömning bland marknadsaktörerna som indikerar att vi bör undvika att emittera vissa statspapper i den kommande auktionen. Här är det viktigt att notera att det inte ska finnas möjlighet för enskilda aktörer att påverka våra beslut. Vi följer normalt den interna emissionsplanen, men kan byta plats på olika obligationer som ingår i planen. Vi ändrar aldrig den totala planerade emissionsvolymen inför en obligationsauktion.

När det gäller statsskuldväxlar har vi en delvis annan ordning än för statsobligationer. Även här har vi en plan för vilken eller vilka växlar vi ska emittera och hur stor volymen ska vara, men beroende på hur budgetsaldot (nettolånebehovet) utvecklas kan vi justera auktionsvolymen. Däremot introducerar vi nya statsskuldväxlar på ett förutsägbart sätt, som beskrivs på sidan 34.

Tydligare information om planen framöver

Fördelningen mellan löptider i obligationsupplåningen uttrycker vi i nuläget i relativt övergripande ordalag i statsupplåningsrapporten (se sidan 31). Från och med nästa rapport avser vi att lämna mer information om hur fördelningen ser ut i de planerade auktionerna i nominella obligationer fram till nästföljande rapport. På så vis vill vi möta önskemål från marknadsaktörerna om tydlig kommunikation om löptidsfördelningen och hur vi gör avvägningar mellan olika instrument (enligt vår årliga marknadsundersökning).

Ingen ändring i planen för realobligationer

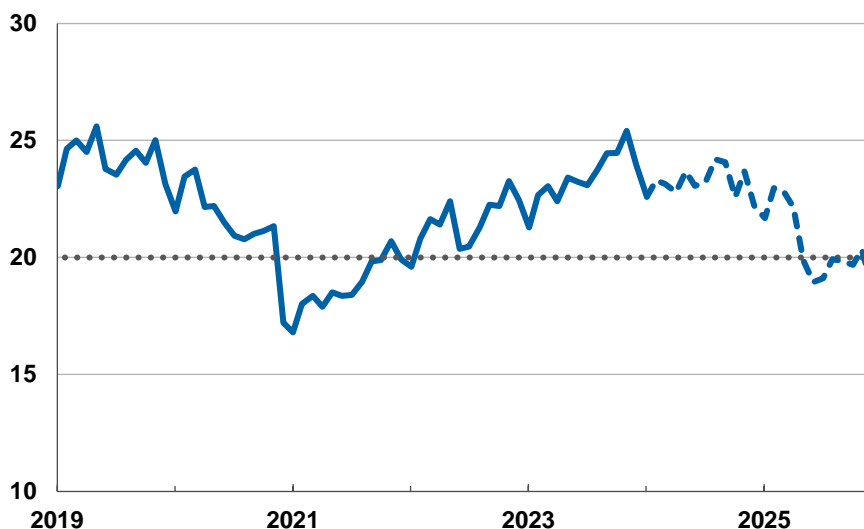
Den planerade emissionsvolymen av realobligationer är oförändrad jämfört med prognosen i november, vilket innebär 500 miljoner kronor per auktion under hela prognosperioden. Det ger en årlig volym på 8,5 miljarder kronor.

I mars kommer Riksgälden att erbjuda en marknadsvårdande bytesauktion på totalt 3 miljarder kronor där vi köper realobligationen 3109 som förfaller den 1 juni 2025 och säljer realobligation 3113 med förfall den 1 december 2027 (se tabell 13). Historiskt har vi erbjudit större och fler byten inför förfall, men eftersom Riksbanken äger en betydande andel av den utestående volymen i obligationen som nu förfaller bedömer vi att behovet hos investerare är mindre än normalt.

Realskuldens andel av statsskulden kommer att överstiga det långsiktiga målet på 20 procent fram till 2025 när SGB IL 3109 förfaller (se diagram 12). Därefter ligger den nära målet enligt vår prognos. Realandelens utveckling påverkas av flera faktorer som emissionsvolym, inflationstakt, planerade byten, förfall och statsskuldens storlek. Även de löpande marknadsvårdande bytena påverkar andelen.

Diagram 12 Realskuld som andel av statsskulden

Procent av total statsskuld

Anm. Prognos avser den sista dagen i respektive månad medan utfall avser månadsmedel. Den prickade linjen visar det långsiktiga målet för realskuldens andel. Andelen beräknas med nominellt belopp till aktuell valutakurs inklusive upplupen inflationskompensation.

Källa: Riksgälden

Obligationslån i utländsk valuta ligger kvar i planen

I årets upplåningsplan ligger den obligation i utländsk valuta som Riksgälden gav ut den 23 januari. Vi emitterade en tvåårig obligation för totalt 2 miljarder amerikanska dollar (cirka 21 miljarder kronor). Vi planerar även ett obligationslån i utländsk valuta nästa år, även det på motsvarande 21 miljarder kronor.

Valutaupplåningen innebär inte en valutaexponering i statsskulden eftersom vi valutasäkrar lånen.

Att ge ut obligationer i utländsk valuta på den internationella kapitalmarknaden är en flexibel form av upplåning som Riksgälden snabbt kan justera om lånebehovet förändras. Valutaupplåningen bidrar till god låneberedskap eftersom Riksgälden vid behov kan låna stora belopp på kort tid på den internationella kapitalmarknaden (se upplåningsstrategin på sidan 30). Vi kan också plocka bort en valutaobligation från planen om upplåningsbehovet blir lägre än väntat.

Stocken av statsskuldväxlar ökar i år

Jämfört med förra planen kommer stocken av statsskuldväxlar att bli större under 2024 men vara oförändrad vid slutet av 2025. Att stocken ökar under 2024 beror på ett större nettolånebehov. Vi räknar nu med en utestående volym på 148 miljarder kronor vid slutet av 2024 och 158 miljarder kronor vid slutet av 2025 (se diagram 13).

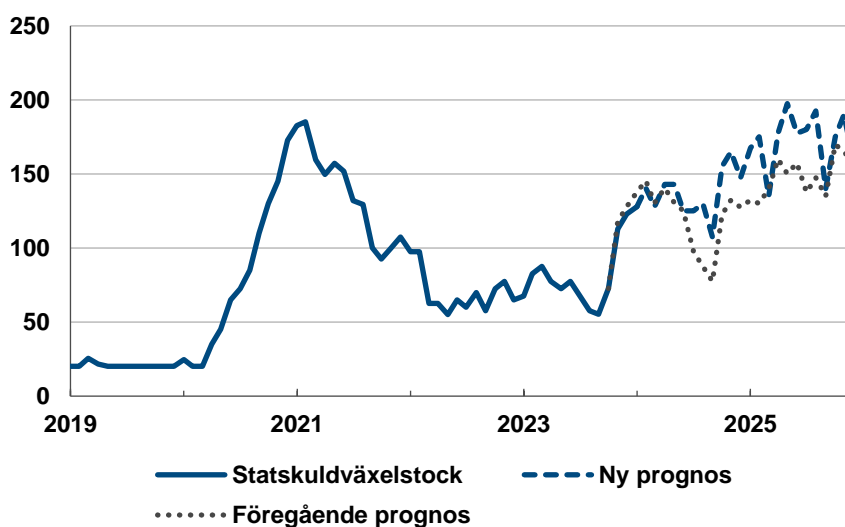
Riksgälden ger var tredje månad ut en ny tolv månadersväxel med förfall på ett IMM-datum (tredje onsdagen i mars, juni, september och december). De övriga

månaderna introducerar vi en ny tremånadersväxel. För mer information om auktionsdatum och vilka växlar vi ska introducera, se tabell 23 i tabellbilagan.

Den planerade volymen i de enskilda auktionerna varierar inom intervallet 7,5–20 miljarder kronor. Riksgälden planerar volymerna i enskilda auktioner av statsskuldväxlar utifrån säsongsmonster i statens betalningar samt förfall. Vi kan sedan, vid behov, justera ytterligare inför varje enskild auktion beroende på hur betalningarna utvecklas. Det innebär i vanlig ordning att besluten vi fattar en vecka före auktionen kan avvika från de planerade volymerna i auktionsschemat.

Diagram 13 Stock av statsskuldväxlar

Miljarder kronor

Källa: Riksgälden

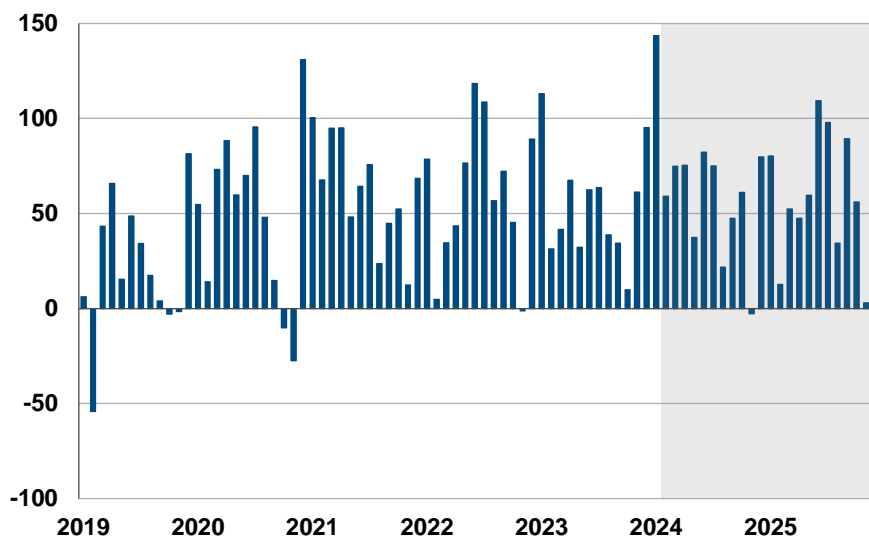
Det upplåningsbehov som återstår efter de planerade emissionerna av statsskuldväxlar och obligationer finansierar Riksgälden inom likviditetsförvaltningen. Där kan vi bland annat ge ut växlar löpande (on tap) och certifikat (commercial paper) i utländsk valuta. I denna prognos är volymen likviditetsförvaltningsinstrument ungefär i linje med förra prognosen.

Det är stora variationer inom likviditetsförvaltningen, både mellan månader och mellan enskilda dagar. Under prognosperioden placerar och lånar Riksgälden likviditet inom ett intervall på -80 till 130 miljarder kronor. Under 2024 är prognosen för det genomsnittliga dagliga lånebehovet omkring 15 miljarder kronor.

De belopp som lånas upp inom likviditetsförvaltningen justeras löpande efter hur budgetsaldot och den ordinarie upplåningen utvecklas (se diagram 14).

Diagram 14 Likviditetsförvaltningen

Miljarder kronor

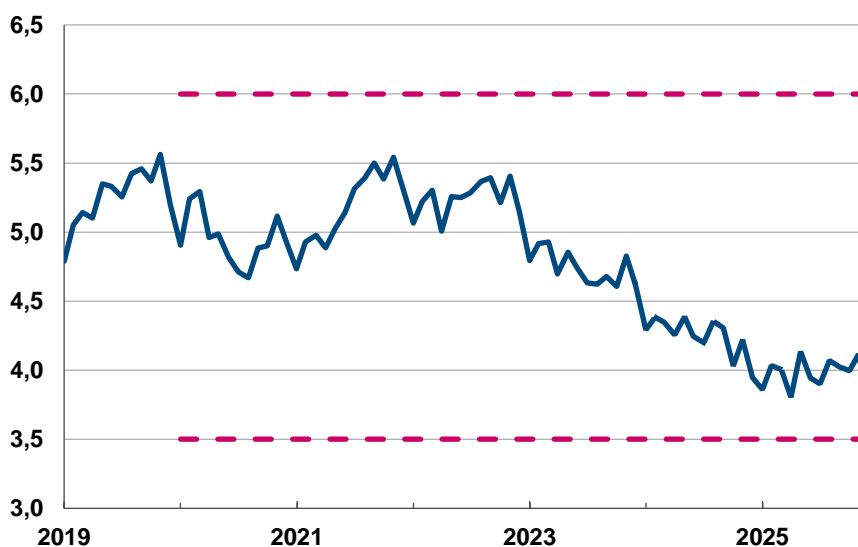
Anm. Nominellt belopp till aktuell valutakurs inklusive förvaltningstillgångar den sista dagen varje månad. Positivt belopp innebär lånebehov, negativt belopp innebär kassaöverskott.

Källa: Riksgälden

Med anledning av bland annat att andelen kortfristig upplåning fortsatt är förhållandevis stor, hamnar statsskuldens planerade löptid, mätt som duration, i den nedre delen av riktvärdesintervallet framöver (se diagram 15).

Diagram 15 Statsskuldens löptid

År

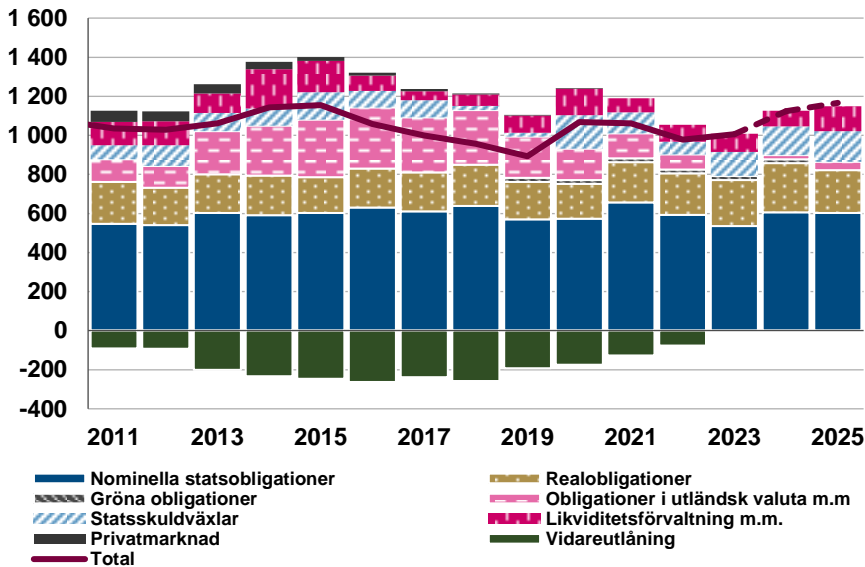
Anm. Löptiden mäts med Macaulayduration. Prognos visar den sista dagen för respektive månad medan utfall visas som månadsmedel. De streckade linjerna anger styrintervall för duration i regeringens riktlinjer.

Källa: Riksgälden

Med den plan vi nu lägger kommer fördelningen av statsskulden på olika skuldinstrument utvecklas enligt diagram 16. Nominella statsobligationer utgör fortsatt basen och är Riksgäldens största och viktigaste finansieringskälla.

Diagram 16 Statsskulden fördelad på skuldinstrument

Miljarder kronor

Anm. Statsskulden inklusive vidareutlåning och förvaltningstillgångar. Beloppet avser utestående stock vid utgången av året.

Källa: Riksgälden

Fakta

Något bättre likviditet på statspappersmarknaden

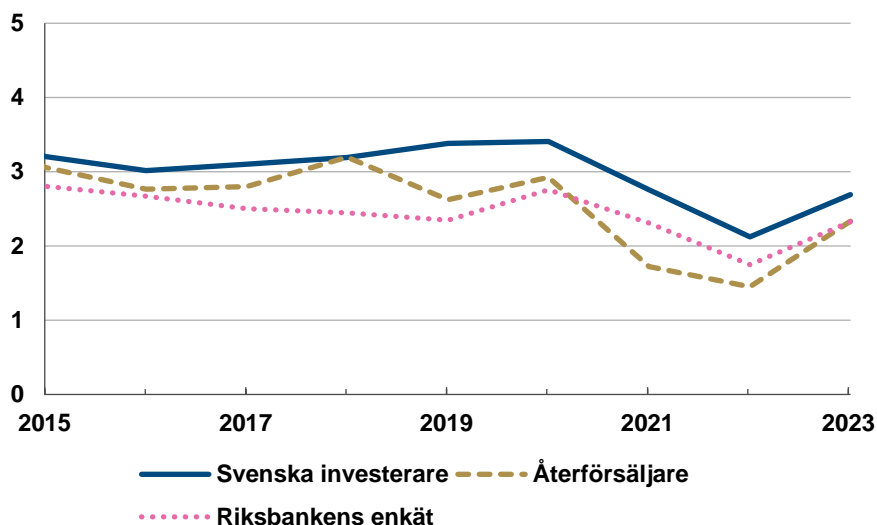
Under en längre tid har både enkätundersökningar och kvantitativa mått visat allt sämre likviditet på andrahandsmarknaden för statspapper. Under det senaste halvåret har det kommit tecken som tyder på en vändning, men måtten visar trots det att marknadslikviditeten är fortsatt försämrad.

Marknadslikviditet innebär att kunna köpa och sälja ett värdepapper snabbt, till rimlig kostnad och med liten prispåverkan. En väl fungerande marknad med god likviditet är en viktig faktor för att attrahera investerare till svenska statspapper och hålla nere den långsiktiga kostnaden för statsskulden.

I en årlig enkätundersökning som Riksgälden låter göra sätter marknadsaktörerna betyg efter en skala 1–5 på likviditeten avseende volym och spread (skillnad mellan köp- och säljkurs), som är två viktiga aspekter av likviditet. Resultatet av undersökningen i slutet av 2023 visar att marknadsaktörerna upplevde en förbättring jämfört med 2022. Diagram 17 visar hur genomsnittet av betygen för volym och spread steg för nominella statsobligationer under 2023. Såväl Riksgäldens återförsäljare som svenska investerare gav dock för tredje året i rad betyget underkänt (lägre betyg än 3) till likviditeten på andrahandsmarknaden.

Diagram 17 Upplevd likviditet på marknaden för nominella statsobligationer

Betyg

Anm. Betyg för likviditeten i termer av volym och spread mätt i årlig Prosperaundersökning av Kantar. Betygsskala 1–5, där 4 och högre tolkas som utmärkt och lägre än 3 som underkänt. Diagrammet visar genomsnittet av betygen för spread och volym. Riksbanken genomför en undersökning två gånger om året. Här visas ett årligt genomsnitt av resultatet. Källor: Riksbanken och Riksgälden

I diagram 17 framgår utöver Riksgäldens enkätundersökning även resultatet av Riksbankens finansmarknadsenkät. Där får marknadsaktörerna också sätta betyg på likviditeten på andrahandsmarknaden. I det senaste årets enkätsvar var marknadsaktörerna mindre pessimistiska än 2022.

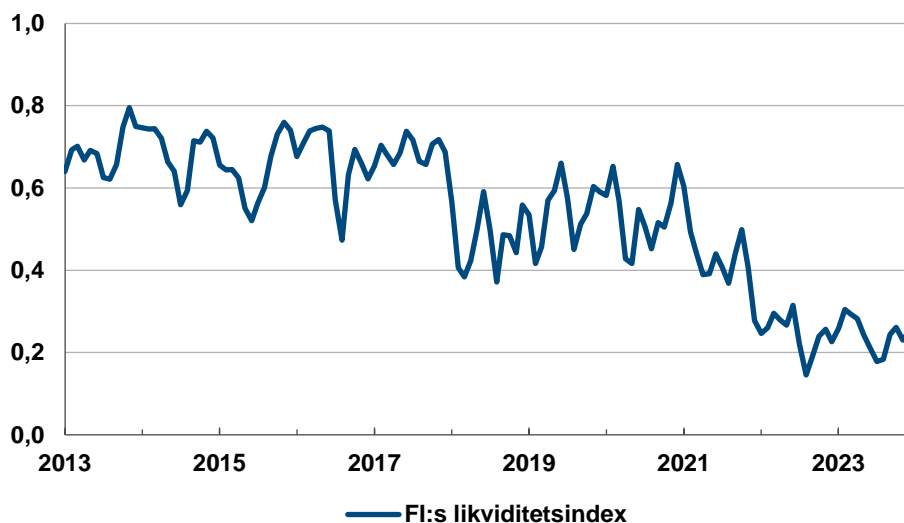
I båda undersökningarna anger flera marknadsaktörer att en bidragande orsak till att de upplevde att likviditeten förbättrats något var att Riksbanken i april började sälja sina innehav av nominella och reala statsobligationer. Det resulterade i sin tur i att den handelsbara volymen ökade under året.

Finansinspektionen beräknar ett antal indikatorer som de väger samman i ett aggregerat mått för marknadslikviditeten. Detta mått visar att likviditeten på andrahandsmarknaden för statsobligationer stabiliserades under 2023, om än på låg nivå. Utvecklingen framgår i diagram 18.

I till exempel ett stressat finansiellt scenario skulle situationen med försämrad marknadslikviditet kunna innebära höga kostnader för staten att få finansiering. Även om likviditeten på andrahandsmarknaden för statspapper har blivit något bättre under senare tid kan det dröja länge innan marknaden fungerar tillfredsställande.

Diagram 18 Likviditetsmått

Index

Anm. FI:s likviditetsindex är en aggregering av olika enskilda indikatorer för nominella statsobligationer med benchmarkstatus. Högre värden motsvarar högre likviditet. Diagrammet visar två månaders glidande medelvärde av index.

Källa: Finansinspektionen

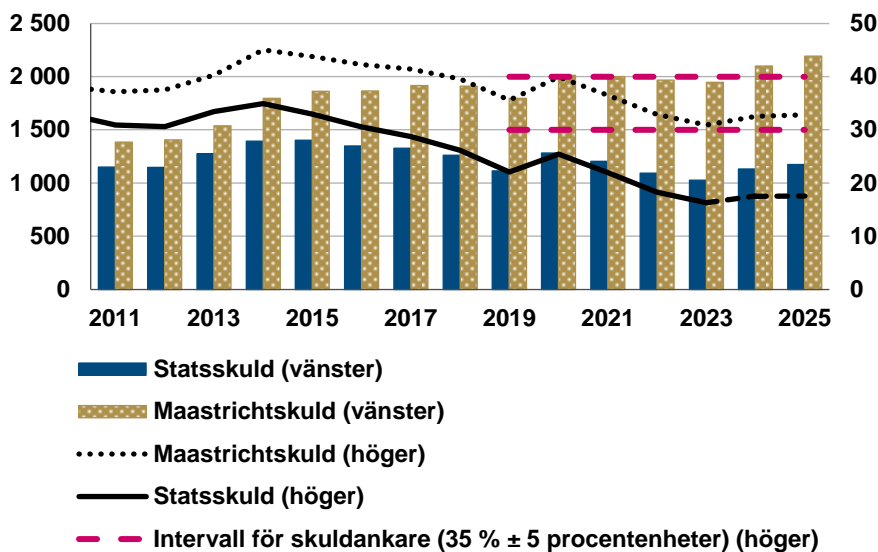
Statsskulden ökar från lägsta nivån sedan 60-talet

Vid slutet av 2023 var statsskulden 1 028 miljarder kronor, vilket motsvarar 16 procent av BNP. Riksgälden beräknar att statsskulden kommer att öka till 1 132 miljarder kronor under 2024 och 1 174 miljarder under 2025 (se tabell 14 och diagram 19). Det innebär att den landar på 18 procent av BNP i slutet av 2025.

Hela den offentliga sektorns skuld, även kallad Maastrichtskulden, ligger enligt Riksgäldens beräkning på 33 procent av BNP i slutet av 2024 och 2025. Måttet omfattar den konsoliderade skulden för den offentliga sektorn och används vid internationella jämförelser och i det finanspolitiska ramverket (se faktarutan "Olika mått på statsskulden" på sidan 40). Enligt skuldankaret i ramverket ska Maastrichtskulden vara 35 procent av BNP (± 5 procentenheter). Regeringen har under året tillsatt en kommitté med uppdrag att se över det finanspolitiska ramverket.

Diagram 19 Statsskuldens utveckling

Miljarder kronor, procent av BNP

Anm. För åren 2023–2025 baseras andelarna på Riksgäldens BNP-prognos. Utfall är hämtade från SCB.

Källor: Riksgälden och SCB

Fakta

Olika mått på statsskulden

Det finns olika sätt att mäta statens skuldsättning. Riksgälden redovisar den *okonsoliderade statsskulden*. Måttet visar statens bruttoskuld och inkluderar alla lån som Riksgälden tagit upp för statens räkning, oavsett vem som äger fordringarna på staten. Skulden redovisas till nominellt slutvärde enligt de principer som tillämpas inom EU.

Några statliga myndigheter äger statsobligationer och statsskuldväxlar. I den *konsoliderade statsskulden* räknas sådant inomstatligt ägande bort (dock inte Riksbankens innehav). Måttet ger en samlad bild av statens ekonomiska ställning och används i regeringens budgetproposition och i årsredovisningen för staten. Den konsoliderade statsskulden beräknas av Ekonomistyrningsverket.

Ett skuldmått som ofta används i internationella jämförelser är den *offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld*, som också kallas Maastrichtskulden. Denna skuld är större än statsskulden eftersom den innefattar även kommuner, regioner och ålderspensionssystemet. Beräkningen baseras på villkor i Maastrichtfördraget. Enligt EU-regler får Maastrichtskulden inte överstiga 60 procent av BNP.

Maastrichtskulden är också det mått som ligger till grund för det skuldankare på 35 procent av BNP som riksdagen har beslutat ska gälla från 2019. Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld publiceras av statistikmyndigheten SCB.

Tabell 14 Från nettolånebehov till statsskuld

Miljarder kronor

Från nettolånebehov till statsskuld	2021	2022	2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Nettolånebehov (budgetsaldot med omvänt tecken)	-78	-164	-19	84	50
Affärsdagsjustering m.m.¹	7	1	-25	26	0
Nettoupplåning och affärsdagsjustering m.m.	-71	-163	-44	110	49
A. Nettobelopp, inkl. förvaltningstillgångar	1 159	996	952	1 062	1 111
Inflationskompensation	24	43	59	65	58
Valutakurseffekter	6	15	-2	0	0
B. Nettobelopp till aktuell valutakurs och inflationskompensation	1 189	1 054	1 009	1 127	1 169
Förvaltningstillgångar	15	39	19	5	5
C. Statsskuld	1 204	1 093	1 028	1 132	1 174
Förvaltningstillgångar	-15	-39	-19	-5	-5
Vidareutlåning	-127	-76	-3	-3	-3
D. Statsskuld inkl. vidareutlåning och förvaltningstillgångar	1 063	978	1 006	1 124	1 166
Nominell BNP	5 487	5 985	6 301	6 452	6 686
C. Statsskuld, % av BNP	22	18	16	18	18
D. Statsskuld inkl. vidareutlåning och förvaltningstillgångar, % av BNP	19	16	16	17	17

Anm.¹ Skillnaden kommer av att upplåningen redovisas på affärsdag medan nettolånebehovet redovisas på likviddag.

Källa: Riksgälden

Tabellbilaga

Tabell 15 Statens finansiella sparande

Miljarder kronor

Statens finansiella sparande	2022	2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Budgetsaldo	164	19	-84	-50
Försäljningar av aktiebolag	-1	0	0	0
Delar av Riksgäldens nettoutlåning	-114	-26	14	2
Övriga avgränsningar m.m.	39	3	-33	-8
Summa avgränsningar	-77	-23	-19	-6
Periodisering av skatter	-45	21	8	23
Periodisering av räntor m.m.	-10	-7	-1	16
Summa periodiseringar	-56	15	7	39
Finansiellt sparande i staten	31	11	-95	-17
Finansiellt sparande i staten, procent av BNP	0,5	0,2	-1,5	-0,3

Källa: Riksgälden

Tabell 16 Prognos på statens budgetsaldo per månad

Miljarder kronor

Månad	Primärt saldo	Nettoutlåning	Räntor på statsskulden	Budgetsaldo
februari-24	53,3	-1,2	0,1	52,2
mars-24	-11,0	2,6	-2,7	-11,1
april-24	-27,2	2,4	-1,7	-26,4
maj-24	41,4	-4,5	-3,1	33,8
juni-24	-35,4	7,8	-4,4	-32,0
juli-24	-1,2	8,5	0,2	7,4
augusti-24	33,3	6,9	-0,3	39,8
september-24	-16,1	6,1	-2,7	-12,6
oktober-24	-58,3	5,2	0,6	-52,6
november-24	21,9	8,8	-2,7	28,0
december-24	-15,6	-54,5	-4,6	-74,7
januari-25	-30,0	1,0	0,4	-28,6

Källa: Riksgälden

Tabell 17 Förändring mellan år, effekt på budgetsaldot

Miljarder kronor

Förändring mellan år, effekt på budgetsaldot	2022	2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Budgetsaldo, nivå	164	19	-84	-50
Förändring från föregående år	86	-145	-103	34
Skatteinkomster	79	-6	-3	77
Statsbidrag till kommuner	-4	0	-16	5
Arbetsmarknad	9	2	-3	0
Socialförsäkring	-11	-3	-12	-2
Utdelningar på statens aktier	-1	-26	0	3
Övrigt	4	-13	-50	-54
Summa primärt saldo	76	-47	-84	29
Riksgäldens nettoutlåning	39	-93	-29	12
Räntor på statsskulden	-29	-5	11	-8

Källa: Riksgälden

Tabell 18 Jämförelse mellan saldoprognoser

Miljarder kronor

Prognosmakare	Budgetsaldo	Varav försäljningsinkomster	Justerat budgetsaldo
Riksgälden: 2024	-84	0	-84
Riksgälden: 2025	-50	0	-50
Regeringen: 2024	-7	5	-12
Regeringen: 2025	-38	5	-43
Konjunkturinstitutet: 2024	-89	0	-89
Konjunkturinstitutet: 2025	-100	0	-100
ESV: 2024	-20	0	-20
ESV: 2025	-62	0	-62

Anm. Publiceringsdatum är för Riksgälden 2024-02-22, regeringen 2023-09-20, Konjunkturinstitutet 2023-12-20, ESV 2023-11-17.

Källa: Riksgälden

Tabell 19 Totalt upplåningsbehov, brutto

Miljarder kronor

Totalt upplåningsbehov, brutto	2021	2022	2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Nettolånebehov (budgetsaldot med omvänt tecken)	-78	-164	-19	84	50
Affärsgsjustering mm ¹	7	1	-25	26	0
Privatmarknad & säkerheter, netto²	5	4	-5	-1	0
Statsskuldväxlar	173	107	65	123	148
Likviditetsförvaltningsinstrument	132	68	89	97	80
Summa förfall penningmarknad³	305	176	154	220	227
Nominella statsobligationer	0	108	103	2	84
Realobligationer	-1	22	0	0	33
Gröna obligationer	0	0	0	0	0
Obligationer i utländsk valuta ⁴	41	61	64	0	0
Summa förfall, byten och uppköp, kapitalmarknad	40	192	167	1	117
Totalt upplåningsbehov, brutto	279	209	273	330	394

¹ Skillnaden kommer av att upplåningen redovisas på affärsgdag medan nettolånebehovet redovisas på likviddag.

² Nettoförändring i privatmarknadsupplåning och säkerheter.

³ Initial stock med förfall inom 12 månader. Likviditetsförvaltningsinstrument redovisas netto, inklusive tillgångar. Commercial paper är inkluderat i likviditetsförvaltningsinstrument.

⁴ Beräknat med den växelkurs obligationerna ursprungligen gavs ut till.

Källa: Riksgälden

Tabell 20 Nettolånebehov och nettoupplåning

Miljarder kronor

Nettolånebehov och nettoupplåning	2021	2022	2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Nettolånebehov (budgetsaldot med omvänt tecken)	-78	-164	-19	84	50
Affärsgsjustering mm ¹	7	1	-25	26	0
Totalt	-71	-163	-44	110	49
Privatmarknad, säkerheter m.m., netto	-5	-4	5	1	0
Statsskuldväxlar	-65	-42	58	25	10
Commercial paper	-31	0	53	-53	0
Likviditetsförvaltningsinstrument	-32	21	-46	36	47
Summa penningmarknad, netto	-129	-21	65	7	57
Nominella statsobligationer	83	-62	-59	71	-4
Realobligationer	22	-13	9	9	-25
Gröna obligationer	0	0	0	0	0
Obligationer i utländsk valuta	-41	-61	-64	21	21
Summa kapitalmarknad, netto	63	-137	-114	101	-8
Total nettoupplåning	-71	-163	-44	110	49

¹ Skillnaden kommer av att upplåningen redovisas på affärsgdag medan nettolånebehovet redovisas på likviddag.

Källa: Riksgälden

Marknadsinformation

Tabell 21 Nominella statsobligationer, auktionsdatum

Annonseringsdag	Auktionsdag	Likviddag
2024-02-21	2024-02-28	2024-03-01
2024-03-06	2024-03-13	2024-03-15
2024-03-20	2024-03-27	2024-04-02
2024-04-03	2024-04-10	2024-04-12
2024-04-17	2024-04-24	2024-04-26
2024-05-15	2024-05-22	2024-05-24
2024-06-12	2024-06-19	2024-06-24

Tabell 22 Reala statsobligationer, auktionsdatum

Annonseringsdag	Auktionsdag	Likviddag
2024-02-29	2024-03-07	2024-03-11
2024-02-16	2024-03-08*	2024-03-12
2024-03-14	2024-03-21	2024-03-25
2024-04-11	2024-04-18	2024-04-22
2024-04-25	2024-05-02	2024-05-06
2024-05-08	2024-05-16	2024-05-20
2024-05-23	2024-05-30	2024-06-03
2024-06-05	2024-06-13	2024-06-17

*Bytesauktion

Tabell 23 Statsskuldväxlar, auktionsdatum och förfalldag

Annonseringsdag	Auktionsdag	Likviddag	Förfalldatum
2024-02-28	2024-03-06	2024-03-08	2025-03-19
2024-03-13	2024-03-20	2024-03-22	
2024-03-27	2024-04-03	2024-04-05	2024-07-17
2024-04-10	2024-04-17	2024-04-19	
2024-05-08	2024-05-15	2024-05-17	2024-08-21
2024-05-22	2024-05-29	2024-05-31	
2024-06-05	2024-06-12	2024-06-14	2025-06-18
2024-06-19	2024-06-26	2024-06-28	
2024-06-26	2024-07-03	2024-07-05	2024-10-16

Anm. Riksgälden introducerar var tredje månad en ny tolv månadersväxel med förfall på ett IMM-datum. De övriga månaderna introduceras en ny tremånadersväxel. I kolumnen Förfalldatum anges vilken dag den nya växeln förfaller. Utöver den växel som introduceras kan Riksgälden även komma att sälja en växel med annat förfalldatum.

Riksgälden arbetar för att statens finanser hanteras effektivt och att det finansiella systemet är stabilt.

Riksgälden spelar därmed en viktig roll både på finansmarknaden och i samhällsekonomin.

Besöksadress: Olof Palmes gata 17 | Postadress: 103 74 Stockholm | Telefon: 08 613 45 00

E-post: riksgalden@riksgalden.se | Webb: riksgalden.se